

Dvisavaitinis Iliustruotas Jaunimo Laikraštis. Lietuvos Vyčių Organizacijos Organas

Tomas VI

Spalių-October 30 d., 1924

442

No. 18 (164)

M. Z.

Gerai ženklai.

Dvasios vado pranešimu, Pensylvanijos lietuvių centre, apie Wilkes-Barrius, yra daug jaunimo palankaus Vyčių judėjimui. Ten numatoma nauja jaunimo era. 104-ji kuopa gali būt tuo centru, iš kurio Vyčių judėjimas eitų į apylinkės kolonijas.

Po Seimo jau susiorganizavo naujos kuopos Linden, N. J., Chicago, Ill. — šv. Kazimiero Vienuolyno apylinkėj, kur vystosi graži ir gyva lietuvių kolonija. Atsigaivėliojo po ilgo ir "saldaus" miego 28 kp. Spring Valley, Ill., 29-ji kp. Newark, N. J., 61-ji kp. Paterson, N. J., žymiai pakilo 6-ji kuopa Hartford, Conn., kuri pastarais laikais labai mažai gyvybės teberodė.

Ateina gandų apie gerėjimą dalykų 48-toje kp. Springfield, Ill., kuri po pernykščių metų pasekmingo išbujojimo nariais ir darbais buvo gerokai nuilsus ir nuslopinta.

Centro raštinė gauna vis daugiau pareikalavimų aplikacijų, instrukcijų del organizavimo naujų kuopų ir atgaivinimo nusilpusių.

Smagu pažymėti, kad kuopos ir nariai nepraleidžia pro ausį Centro Valdybos paskatinių ir nurodymų, o gyvai į juos reaguoja atsiliepiant darbu. Paraginus remti katalikų spaudą, ypač, savo organą "Vyti", pradėjo eiti užsakymai prenumeratų į Lietuvą. Būt gera, kad padarytoji graži pradžia išsišakotų į gražų darbą ir atneštų gražiausių vaisių. Taip pat pageidaujama, kad kuopos ir nariai atkreiptų reikalingos dėmesį į mokesčių, spaustuvės rėmimo, pašelpo skyriaus reikalus ir sulig visų išgalių stengtųsi atlikt savo prievoles.

Centro Valdyba darbuojas sutartinai ir su pasirizimu iki 13-jo Seimo organizaciją pasta-

tyt ant tvirtų pamatų. Jai labiausia rūpi tinkamai sutvarkyt organo "Vyčio" išleidimo klausimą, kad nestokuotų lėšų ir kad regulieriai ir punktualiai eitų. Jai rūpi išmokėti visus spaustuvės morgečius ir gražinti paskolas. Tikslu pasiekimui manoma imtis naujų priemonių, kaip tai rengti vakarų spaustuvės ir organo naudai, daryt legales lioterijas, atsikreipt į apskričius ir kuopas, kad sekančią vasarą padarytų bent po vieną pikniką organizacijos naudai. Chicagos apskritis jau kaip ir pasižadėjo tokį pikniką surengti. Tikimasi, kad tuo pavyzdžiu paseks ir kiti apskričiai bei kuopos. Tik sutartinai ir visiems dirbant mes lengvai valiosim organizaciją pastatyt ant tvirtų moralių ir materialių pamatų. Moraliai mes pirma ir dabar tvirti buvome ir esam, bet materialiai iki šiol vis silpni ir silpni. Delto, kad į materialę pusę nedaug ir domės tekreipėm. Bet gyvenimas priverčia daugiau domės kreipt ir į pastarąją pusę, nuo kurios labai dažnai ir moralė priklauso. Pavyzdžiu gal būt "Vyčio" leidimas.

Kaip šiemet, taip ir kitą metą, pavasary, kovo ir balandžio mėnesiais, įvyks naujų narių prirašymo ir Pašelpo Skyriaus vajus. Būtų didelė klaida pasitikėt vien vajais, o prieš ir po jų sudėjus rankas rymoti ir nesidarbuoti. Išnaudokim kiekvieną dieną ir valandą. Organizacijos gerovė, jos tvirtybė remiasi nuolatiniu darbu ir pasišventimu. Jei pasitaiko geras kandidatas ar kandidatė, veskim į Vyčių eiles nelaukdami Vajaus.

Sprendžiant iš to ūpo, judėjimo, kuris dabar pasireiškia, drąsu pranašauti, kad mes atsieksim visokeriopos organizacijos gerovės.

Del Organizacijos Vardo.

1924 m. spalio mėn. 16 d.

TAS PAT ANGLIŠKAI.

*Gerb M. Zujui,
"Vyčio" Redaktoriui,
Chicago, Ill.*

Gerbiamasai:—

Turiu garbės pranešti, kad Tamstos raštą iš 1924 m. spalio mėn. 9., kuriame prašote nuomonės išreiškimo reikale "Vyčių" organizacijos vardo pakeitimo iš dabartinio "Lietuvos Vyčiai" į "Lietuviai Vyčiai Amerikoje", gavau.

Aš esu svarstęs šį klausimą gan atsargiai ir giliai, ir esu priėjęs prie išvados — būtent: mūsų organizacija nieko neįgytų perkeičiant vardą, ir, gal, jai ir būtų nuostolis nustoti prestižo, kuris buvo įgytas per dvylikos metų gyvavimą.

Beabejo, patariamasis vardas, "Lietuviai Vyčiai Amerikoje", yra paduotas tikslu padarymui mūsų draugijos daugiau amerikoniška arba artimesne Amerikos dvasiai. Jeigu tokia išvada ištikrųjų būtų pasiekta arba būtų reikalinga, tai aš noriai užtarčiau tą sumanymą, bet aš nematau jokios priežasties mūsų naturalizuotiems amerikonomams arba čia gimusiems skaityt reikalinga būti didesniais amerikonais už pačius amerikiečius. Tą mintį galima geriau suprasti, jeigu mes pasižiūrėsime į tikras amerikoniškas draugijas. Kolumbo Vyčiai (Knights of Columbus) nesivadina Amerikos Kolumbo Vyčiai, o dirstelę į kitą ekstremą matome Ku Kluksai (Knights of the Ku Klux Klan) nesivadina save Amerikos Ku Kluksais. Kiek man teko girdėti, tai Masonai nevartoja Amerikos vardo. Galėčiau paminėti visą eilę kitų grynai Amerikos draugijų, kurios nelaiko reikalingu pabrėžti savo amerikoniškumą. Perkeitimas draugijos vardo nepadarys mus geresniais amerikonais arba blogesniais lietuviais.

Man atrodo, kad "Vyčiai" turi gerą vardą. Jų vardas reiškia prisirišimą prie tradicijų ir prie tautybės, ir jeigu mūsų nariai seks nuoširdų rūpinimąsi tais klausimais, kurie čionai randasi, nieks nedrįs užmetimus daryti del mūsų draugijos ištikimybės šitam kraštui. O iš kitos pusės žiūrint, jeigu jie būtų neištikimi, tai nežiūrint, koks vardas būtų, joks geras asmuo nenorėtų būti arba likti tos draugijos nariu. Tai aš turiu garbės patarti mūsų nariams laikytis prie to vardo, kurį mes esame jau taip ilgai turėję, būtent: "Lietuvos Vyčiai".

Jūsų,

Advokatas Balys F. Mastauskas.

My dear Mr. Zujus:—

I have the honor to acknowledge receipt of your letter of October 9, 1924, wherein you ask for an expression of my opinion discussing the question of changing the name of our organization, to wit: The Knights of Lithuania to The Lithuanian Knights of America.

I have considered this question very carefully, and I have come to the conclusion, that our organization would not gain anything by changing its name, and it would, perhaps, lose the benefit of twelve years prestige which our present name has gained.

Undoubtedly the suggested name — Lithuanian Knights of America — is made for the purpose of making our organization more American or nearer to the spirit of America. Were that either true or necessary, I would gladly sponsor the idea, however, I see no reason why our naturalized Lithuanians, or our Americans of Lithuanian descent, should consider it necessary to be more American than the Americans. Certainly the Knights of Columbus are not calling themselves "The Columbian Knights of America", and on the other extreme we might mention the Ku Klux Klan — they do not call themselves the Ku Klux Klaners", and heresay informs me, that the Masonic Order does not call itself the "American Masons of America", and I could mention many other American organizations who have not seen fit to emphasize their Americanism. Changing the name of the organization will in no way make us better Americans or worse Lithuanians.

It seems to me that the Knights of Lithuania have a good name. It denotes their attachment to tradition and to their nationality, and if our members continue to be concerned wholeheartedly with the problems that face them here, no one will even dare to insinuate that they are disloyal to this land, and on the other hand should they be disloyal, no matter what name they may call themselves no good man will care to be a member of it, so I respectfully suggest to the members of our organization, that we retain the name which we have used so long, to wit: The Knights of Lithuania.

Jūsų,

Adv. Balys F. Mastauskas.

II.

Gerbiamas Tamsta:—

Gavau Tamstos laišką del Vyčių vardo. Mano nuomonė tokia: vardas yra pusėtinai mažos svarbos dalykas, jeigu pati organizacija veiks gyvai ir stipriai. Tad pirmiausia man rodos, kad Vyčiams neapsimoka karštai ginčytis del vardo. Tas faktas, kad del vardo eina derybos ir gana smarkios, rodytų, kad kas nors Vyčiuose yra negerai. Amerika nemėgsta ilgų vardų. Tad senasis vardas trumpumo žvilgsniu buvo tinkamesnis už naująjį siūlomąjį. Bet reiškė jis ne tą, ko šiandieną, matyt, geidžia mūsų jaunuomenė: mūsų jaunuomenė aiškiai linksta daugiau prie Amerikos, negu prie Lietuvos. Atsizvelgiant tad į balsavimo davinius ir į tai, kad jokiū būdu nepasiseks jaunime išauginti Lietuvos krašto patriotizmo, bet daugiausia ko galima tikėtis, tai išauginti Lietuvos Tautos patriotizmą, — naujasis vardas, "Lithuanian Knights of America" labiau atsako turiniui ir siekiams Tamstų organizacijos.

Sudedant į krūvą, man rodytų, kad tinkamiausias būtų vardas: "*Lithuanian Knights*".

Jeigu vienok negalima ar nebeapatogu būtų kelti naują sumanymą, tad stovėčiau už naujai pasiūlytąjį vardą — *Lithuanian Knights of America*".

Linkėdamas visuomet Vyčiams kogeriausios kloties, prašau priimti mano gilią pagarbą,

Kun. Br. Bumšas.

Prierašas: Knights of Columbus, Knights of Pythia ir daug kitų nededa priedo "of America". It is understood.

K. B. B.

III.

Spalių 14, 1924 m.

"Vytis" (Nr. 15 (72) 1919 m.) kalbininkas kun. J. Laukaitis išaiškino "Vyčio" netikslumą. Jei palikti žodį "Vytis", gi negalima būtų jį pašalinti, tat neišpuola perdaug taisyti bei reformuoti ir vardas, kadangi abu pasakymu būtų klaidingu.

Mano pasiūlymas: lietuvių kalboje ir toliau tuomi pačiu vadintis — "Lietuvos Vyčiai" arba tik "*Vyčiai*", gi anglų kalboje "*Lithuanian Knights*". Vardo mainikavimu paprastai pasižymi silpstančios organizacijos, kurių vadai nai viai mano, būk vardo keitimas organizaciją stiprintų.

Kun. J. J. Jakaitis.

Red. prierašas. Gerb. kun. J. J. Jakaitis padudino naują klausimą, ar tiksliai vartojam "Vy-

tis", "Vyčio". Anot kalbininko kun. J. Laukaitis, lietuvių kalboj tegalima vartot Vytis-Vyties, Vytininkai-Vytininkės. Bet kiti kalbininkai sako, kad gal būt vartojama Vytis-Vyčio, visai nenu-sidedant kalbos dėsniams. Kol mūsų kalbininkai neištars tuo klausimu galutinos nuomonės, tol mes šio klausimo nejudinsim ir paliksim, kaip dabar yra. Kalbėsime vien del pasiūlytos vardo pataisos. Ar ji priimtina, ar ne?

—x—

A. Vaičiūnas.

Ruduo, Ruduo!...

Ruduo. Jau šalnos! mirtis gėlei!
Svyruoklio beržo pumpurėliai
Sapnuoja žiemą ilgą, šaltą...
Kur mėlynakių begrybauta,
Kur žaliuynų tankūs krūmai,
Ten vėjas kauks, bus šalčio rūmai...

Sudiev, svajonės numylėtos,
Švelnučio žodžio sužavėtos;
Kaip gelsta lapai, vysta gėlės,
Taip nyksta jaunos svajonėlės...
Jaunystę beržas palydėjo,

Vėjeliui ošiant apgailėjo!..
Trumpa diena, mažai saulelės,
O kur šypsojosi žibutės,
Ten, nakty, žemę šalnos dengia.
Žiemužė! kas tavęs nevengia?!...
Vos juodą žemę palytėjus,
Apklosi ją sniegu atėjus!..

Kam tu verki, kodėl vaitoji?
Ir kam mane ateiti moji?..
O, kur jaunystė? Rudenėlis!..
Suvyto mūsų skaisčios gėlės!..
Ateis žiema, jau imsime senti...
— Žmogau! užteks jau tau gyventi!..

Klausykis! varpas vakarinis...
Maldą man veržias iš krūtinės:
— Aš mirsiu kai tos skaisčios gėlės,
Kai mano jauno svajonėlės,
Tavęs šaukiuos, Aukščiausias mano,
Iš šios pakalnės okeano...

Ruduo, ruduo ir drėgnas vėjas,
Medelį jauną palytėjęs,
Lapų nudrasko, išnešioja...
Medelis verkia ir vaitoja.
Oi, gaila jam žalių lapelių,
Oi, gaila saulėtų dienelių!..

Kaunas, 5—XI—22 m.

J. Puišys.

Kun. Jonas Bosko.

Kunigas Jonas Bosko buvo vienas didžiausių jaunimo auklėtojų. Visą savo gyvenimą praleido kaip tikras jaunuolių tėvas ir geriausias jų draugas; nuo jaunystės lig pat grabo lentos visas jo rūpesnis ir visa jo tėviška širdis buvo jaunimui.

Tasai jaunimo apaštalas gimė Kastelnavo apylinkėje, netoli Torino (Italijoje) 1815 metais rugpiučio 16 dieną. Jo tėvas, neturtingas ūkininkas Pranas Bosko, paliko jį dviejų metų našlaitį ir motiną Margaritą su dvejetu vyresnių už jį brolių. Paliko tarp vargo, kurs vertai išauklėjo būsiantį našlaičių tėvą. Iš pat mažumos jo motina, augštos doros moteriškė, mokėjo įkvėpti savo sūneliui artimo ir Dievo meilę, kuri vėliau ir sudarė jo pamatinę dorybę. Dievas rado jį vertu tai misijai, kurią jam rengėsi pavesti, todėl dar devintų metų vaikui suteikia nepaprastą sapną—regėjimą.

Sapnavo esąs dideliame kieme, kame žaidė, rėkavo ir net keikėsi didelė daugybė vaikų. Nepakęsdamas nuodėmės, įsimuša į jų tarpą ir ima tai ausiniais, tai kumščiomis tildyti keikūnus, bet vietoj nutildyti, dar labiau sukėlė šiuos prieš save. Pagaliaus pasirodo nepaprasto gražumo Ponia, Kuri jį pasišaukusi įsakė jiems vadovauti ir mokyti doros ne kumščios smūgiais, bet švelnumu ir meile turėsiąs užvaldyti jų širdis. Be to pridėjo, kad turįs įgauti mokslo ir būti nusizėminęs, tvirto būdo ir stipraus kūno. Šį paskutinį įsakymą Jonelis stengėsi įvykinti neužmiršdamas nei pirmojo.

Suėjus metams, vargais negalais pasisekė pasiekti ir mokslo. Kadangi turėjo įgimtą nuostabią atmintį, galėjo iš mokyklos parėjęs uždarbiauti užsilaikymui. Taip kitiems betarnaudamas, prisijūrė lig seminarijos, nes likęs kunigu sumanė visiškai pasišvęsti vargstančiam jaunimui padėti.

Likęs kunigu ėmėsi vykinti savo idealą. Savo darbą pradėjo su vienu vaikinų, kuris jam besirengiant šv. Mišioms Šv. Pranciškaus bažnyčios zokristijoje, užklydo į vidų ir jį zakristijonas pasveikino lazda. Subaręs už tokį žiaurų pasielgimą zakristijoną, maloniai pakvietė apleistąjį našlaitį būti savo draugu, ir radęs jį visai nunusimanantį tikybos dalykucse, pradėjo šventadieniais Katekizmo pamokas. Pirmasis "paukštis" vedė daugiau ir daugiau, kol jų skaičius pasidarė toks didelis, kad buvo priverstas nešinties iš ten ir ieškoti kitos gūstelės.

Daug kas kunigą Bosko pajuokdavo, kad būdamas toks mokytas ir vikrus kunigas, susideda su miesto valkatomis, vieton užimti gerą ir pelningą vietą. Bet kun. Bosko nenusigąsta ir padrasintas pirmuoju pasisekimu, tęsė savo darbą tolyn, nes Augščiausias atėjo apšviesti jo protą dar keletu sapnų, kurie nurodė, kaip turi elgtis ir kokias ateitis jo laukia.

Kun. Bosko nuo 1837 metų gruodžio 8 dienos, kuomet sutiko pirmąjį našlaitį šv. Pranciškaus kunigų bendrabučio bažnyčioje, lig 1846 metų, kuomet savo oratoriją*) perkėlė į Valdocehą, Torino priemiestį, išklajoja su savo draugūčiais po visą Toriną.

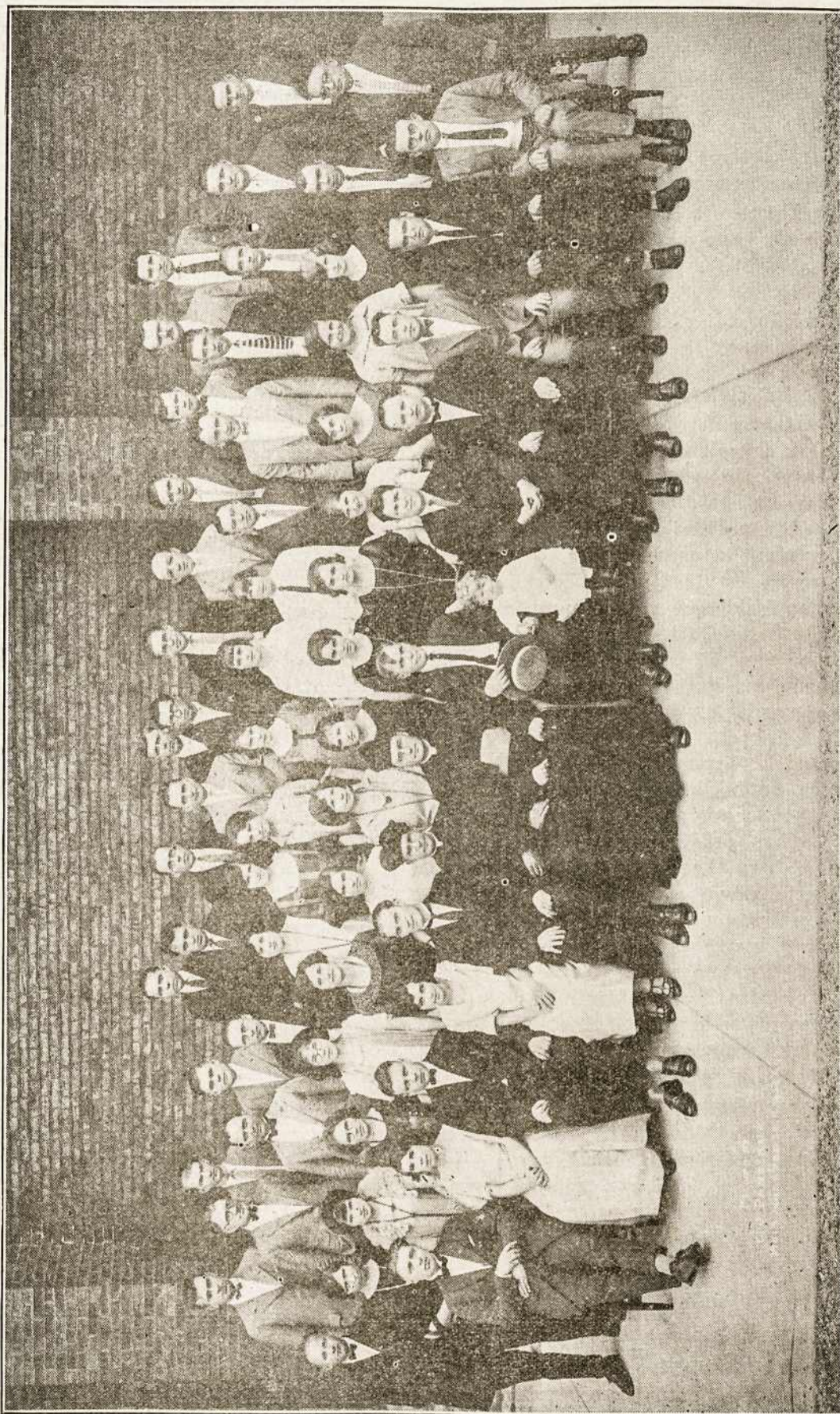
Išvytas su savo "išdykėliais" iš kunigų bendrabučio, 1844 metais Torino Arcivyskupui Fransonui užtariant, išgauna iš Marchizės Barolienės jos įsteigtoje prieglaudoje oratorijai vietos. Bet neilgai trukus buvo priverstas persikelti prie ligoninės ir iš ten net tais pačiais metais dėl vaikų užesio išvytas, bastosi po Toriną be žinios, kur prisiglausti. Oratorijos berniukai kas kart ejo vis daugyn, būtent: prie ligoninės laikėsi apie 200, prie Sv. Martyno bažnyčios už miesto malūnų jų skaičius viršijo 300 ir 1846 metų pavasary apie 400 berniukų. Neturėdami kur dėtis, rinkosi aplink kun. Bosko Valdoceho pievose. Tai vienintelė vieta, kur tais metais galėjo susirinkti; bet netrukus ir čia buvo uždrausta... nes šeimininkai skundėsi, kad vaikai taip numinsią pievas, kad tik juoda žemė beliksianti, todėl, atsisako duoti nuomą ir tu, kunige, eik sau, kur akys neša, bet nepasirodyk daugiau šioje apylinkėj!

Lengva pasakyti: — Kunige, eik sau!... Bet kur?! Kame prisiglausti su tokia daugybe vaikų, kurie be jo negali apsieiti, ir jis juos tėviškai myli; negali palikti juos vėl apleistus?

Čia vėl buvo matęs sapne, kad netrukus Apvaizda paskirs jam pastovią vietelę, kame gaus pagelbai kunigų, klierikų, jaunų vyrų, kame pastatys puikią bažnyčią, rūmus, turės žaidimams didelį kiemą... Tuo tarpu kun. Bosko sukosi aplinkui, nors susirūpinęs, bet pilnas vilties.

Apie savo nelaimę pasisakė kun. Boreliui, kuris maloniai kuo galėdamas padėdavo jo nepaprastame darbe, bet šį kartą matydamas kuni-

*) Oratorija Kun. Bosko pavadino savo naują įstaigą, kad šurinkus šventadieniais ir šiaip dienomis neturtingą jaunimą, suteikti jam reikalingų mokslo ir tikybos žinių.

LIETUVOS VYČIŲ 16 KUOPOS, CHICAGO, ILL., DALIS NARIŲ SU KUN. PRALOTU M. L. KRUŠU PRIEKY.
 Š. m. spalio 30 dieną suėjo 10 metų nuo kuopos įsikūrimo dienos. Visą tą laikotarpį kuopa puikiai gyvavo ir sėkmingai darbuos vadovauda-
 mos Vyčių idėjoms ir obalsiais. Šiais laikais kuopa tur apie 160 pilnai užsimokėjusių narių.

gą Bosko tokioje padėty mėgino prikalbėti, kad atsisakytų nuo taip sunkaus sumanymo,

— Ir kaip, sušuko kun. Bosko, reiškia turiu apieisti tiek berniukų su dideliu vargu ištrauktų iš nedorybės nagų? Ne, Apvaizda to neleidžia!

— O kur su jais pasidėsi?

— Oratorijoje.

— Bet kur ta tamstos oratorija?!

— Aš matau lyg ištikrųjų ji būtų!... Mačiau bažnyčią, rūmus, didelį kiemą žaidimams!..

Galima įsivaizduoti, kokį įspūdį gavo tasai gerasis teologas.

“Po to, kaip buvau matęs sapne bažnyčias, kiemus, berniukų daugybes ir mano padėjėjus kunigus, klierikus, vyrucus ir prie to prieitą būdą, — rašo pats kun. Bosko, — pradėjau pasakoti lyg apie tikrai esančius dalykus. Visi manė, kad aš pamišau ir kiti sukvailusiu laikė”.

Tie, kurie jį mylėjo ir stebėjosi jo darbais, verkė dėl jo sukvailimo nelaimės, drąsesnieji gi, norėdami ištraukti kun. Bosko iš pajuokimų, mėgino nuvesti į sukvailėlių namus.

Toji padėtis tęsėsi lig 1846 metų Velykų, kuomet gavo nuomon Valdocehe pono Pinordžio namą, tuščią daržinę ir didoką kiemą. Tais pačiais metais galutinai persikėlė čia gyventi su savo dievobaiminga motina, kuri lig pat mirties darbavosi našlaičių naudai su savo sūnumi kunigu.

Nuo 1846 metų Šv. Pranciškaus Saleziečio Oratorija Valdocehe pradėjo nuostabiai augti. Vakariniai kursai 1845 metais pradėti, puikiai ir normaliai veikė. 1847 m. pradėjo priiminėti reikalingus prieglaudai berniukus ir 1853 didelių rūmų statymą, kame suglaudė mokyklas ir prieglaudą. Galutinai įsigyvenus Valdocehe jo veiklumui nebuvo galo. Įsteigė vėliau dienines ir vakarines mokyklas. Pradėjo steigti Torine ir provincijoje savo kolegijas, Žemės-ūkio ir kitokias mokyklas. Tose mokyklose įvedė savotišką auklėjimo sistemą, kuri remiasi nuolatinu maloningu mokinių būdėjimu ir religija.

Kun. Bosko su savo sistema pasiekdavo nuostabių vaisių, kokius negali išduoti jokia kita auklėjimo sistema. Kun. Bosko ne tik užlaikydavo discipliną be jokių pabaudų, bet kartu pririšdavo į save jų širdis. Tą mokinių prisirišimą liūdija didingas kun. Boskui paminklas Torine, kurį mokiniai savo mokytojui paminėti pastatė duosniai sudėdami tam reikalui milijoninę sumą.

Kun. Bosko Oratorijos mokyklos buvo visų nusistebėjimas, dažnai užeidavo ne tik Italijos šviesuoliai ir didžiūnai, bet ir iš kitų šalių. Kartą užėjus į Oratoriją Anglų ministeriui Lordui Palmerston'ui, kun. Bosko jį nusivedė į plačią sa-

lę, kame mokėsi į 400 berniukų. Lardas labai stebėjosi jų užsilaikymu, taip, kad jam įeinant net nei vienas galvos nepakėlė: taip buvo užsiėmę mokslu; dar labiau nustebo sužinojęs, kad čia jokios bausmės nevartojama.

— Kokių būdu, paklausė, jūs užlaikote tokią daugybę mokinių tokioj aštrioj disciplinuj ir be asistentų?

— Tais būdais, kuriuos mes čia vartojame, jūs negalite pasinaudoti, atsakė kun. Bosko (žinodamas, kad anglai yra protestantai).

— Kodel?

— Visa mūsų auklėjimo paslaptis yra išpažintyje. Šv. Komunijoje ir kasdien gerai klausomose šv. Mišiose.

— Tiesą Tamsta sakai, pas mus kaip tik ir trūksta tų galingų auklėjimo įrankių. Bet gal galima kuo kitu visa tai pakeisti?

— Jei nevartojama religija, reikia griebtis grumojimo ir lazdos.

— Tamstos tiesa! Iš tiesu: ar religija ar lazda, noriu tai papasakoti Londone.

Svarbiausias kun. Bosko tvarinys tai Saleziečių Draugija, jai tolygi Seserų Kongregacija ir Saleziečių Kooperatoriai; tose organizacijose kun. Bosko paliko savo darbą ir savo dvasia. Tas draugijas ikurti kun. Boska skatino ne tik dvasiškoji vyriausybė, bet ir pati civilė valdžia, nes visi bijojo, kad su kun. Bosko mirtim nesibaigtų jo filantropiniai reikalai. Net patys kunigu priešininkai, kaip ministeris Ratazzi, kuris buvo sugalvoies ir pravedes vienuolynams užgniaužti įstatyma, tuo reikalu visai kitaip galvojo; vienoj audiencijoje su kun. Bosko ministeris pamokė, kaip isteigti religinę Draugiją, kurios joki užgniaužimo įstatymai ir joki “demokratinga” valdžia neveiktu sugriauti:

— ... aš patarčiau, kalbėjo į kun. Bosko ministeris Ratazzi, išrinkti sau patikimų dvasiškių ir laiku sudaryti iš jų tam tikrais istatais draugiją, įkvėpti jiems savo dvasios, kad šie būtų netik geri padėiėjai, bet ir tesėjai Tamstos darbu po atsiseikinimo su šiuo pasauliu.

Kun. Bosko žinodamas ministerio neapykantą vienuolynams nustebes prabilo:

— Ir Tamsta manote šiais laikais galimu dalyku panašios draugijos ikūrima?

— Taip, jei tik toji draugija susitaikys su galiojamais įstatymais.

— Ir kaip tai išeitų?

— Toji draugija turētu būti ne kokia nudžiūvusi ranka, bet kad jos nariai būtų iš valdžios pusės laisvi piliečiai pilda jų pareigas ir klausia įstatymu. Reiškia. Tamstos naujoji Draugija Valdžios akyse atrodytų liuosų piliečių susirinkimas bendram gyvenime labdarybės tikslu...

Ministerio žodžiai buvo šviesos spindulėlis greitesniam Draugijos įkūrimui. Gerai apmaštes dalyką, pasinaudodamas kad ir priešininco patarimu, pradėjo rašyti pirmuosius įstatus, kuriuos paskiau Apaštaly Sostas turėjo aprobuoti. Nes gerai žinojo, kad užtikrint Draugijai Dievo palaimą ir jos ilgą amžių nieko nebus be Apaštaly Sosto, nes tik čia neklystamai nusprendžia apie dalyko gerumą. Patvirtinimui išgauti sutiko daug kliūčių iš kardinolų ir kitų įtekmingų dvasiškių pusės, nes, anot jų, perdidelis Draugijos moderniskumas neužtikrino sau ilgo amžiaus ir plėtimos galimybės.

Visam tam pergalėti kun. Bosko padarė daug stebūklų, kol įtikrino, kad toji Draugija ne žmogaus, bet Aukščiausiojo norėta.

Ir kaip priešingai žmonių pažiūroms! Dar kun. Boskui tebegyvenant, Draugija išsiplėtė ne tik Europoje, bet ir kitose šalyse buvo gerai žinoma. Toksai greitas prasiplatinimas liūdi, kad kun. Bosko įkurdamas Saleziečių Draugiją atspėjo laikų reikalus; negana to, toji Draugija visuomet likos tinkama visiems laikams, nes kun. Bosko davė jai galimybės prisitaikyt prie visokių aplinkybių nekeičiant nei tikslo nei vidujinės dvasios.

Kun. Bosko savo sapnuose matė, kokiose aplinkybėse ir kokioms priemonėms galės gerai išbujoti ateityje, ir sekė savo akimis Draugijos gyvenimą lig tolimiausios ateities — lig pasaulio pabaigos. Tie jo sapnai ypač paskutiniaisiais jo gyvenimo metais buvo labai charakteringi. Sapnuodavo bedirbdamas ir net bevaikščiodamas, ir visada tai apie Draugijos reikalus, tai apie Bažnyčios ateiti. Be to, sapnuodamas nuedavo dvasioje anlankyti tolimiausias Draugijos įstaigas, pamokydavo isrėdavo ir net subardavo jų direktorius. Ir beveik visuomet kokią pora mėnesių pirm Draugijos nario ar jų globojamu berniuku mirties, nurodydavo laiką ir anlankybes. Išpažintvje visuomet matydavo atgailiojančio sažine ir šiam ka užsimiršus tuoį kuoiškiausiai primindavo jo nuodėmę. Vaikai taip buvo tuo dalyku isitikinė, kad eidami prie kun. Bosko išpažinties sakydavo: "Kun. Bosko, sakyk tamsta, aš galiu ka nors užmiršti", ir kun. Bosko nuo pradžios ligi galui aiškiai ir teisingai pasakydavo net paslapčiausias jų nuodėmes. Visa tai daugiausiai lyg sapnuodamas darydavo.

Pasenus, kuomet negalėjo daug kuo užsimti, atsidėjęs rengėsi prie mirties, kurią iš anksto numatė. Bet nēkuomet neatsisakydavo duoti kitiems patarimų, taip kad per dienų dienas buvo apgultas iš toli atvykusių kartais ir labai augštų žmonių. Bet jis nei vienam nieko, kad ir skau-

daus, neslėpė. Tiesą visiems atvirai į akis pasakydavo. Taip dar 1867 m. Neapolio karaliui Pranui II aiškiai pasakė, kad už tėvo ir savo kaltes neatgaus sosto, nes Viešpats juos išbraukęs iš karalių knygos. Taip ir buvo.

Už tą pranašystės dovaną buvo augštai gerbiamas Popiežiaus Pijaus IX ir Leono XIII, dažniausiai pirmą svarbaus pradėti teiraudavosi pas kun. Bosko ir sulig jo patarimo visuomet gerai išeidavo.

Ir kiek tų patarimų paliko savo sūnams Saleziečiams! Kad visus juos būt buvę galima surinkti ir surašyti, turėtume naujųjų amžių Išminties Knygą.

Pagaliau 1888 m. sausio 31 dieną jo skaisti siela apleido šį pasaulį, kad paskiau daug geriau galėtų savo sūnus globoti ir vesti Dievo nurodytais keliais.

Atsizvelgiant į jo eroiškas dorybes — Pius X-sis jį paskelbė Garbinguoju ir dabar visų laukiama artimoji beatifikacijos diena.

—x—

Petras Vaičiūnas.

ILGĖJIMASIS GIMTINĖS.

(Sekant Beranzė).

Tu man tarei: "Skubėk, jaunuoli, į Paryžių!
Palik šį skurdų kaimą ir nykius laukus!
Plasnok skaisčiais sapnais iš savo dryžių!
Ten—mokslas, menas... Ten gyvenimas jaukus!"

Ir aš, palikęs kaimą, išėjau klajoti...
Ir dingo mano sapnas, toks skaistus, ramus,
Kaip tie gimti laukai, kvapių javų nukloti...
Man liūdna ilga!.. Gražinkit man tėvų namus!..

Jūs man išūgdėt protą... Pamilau aš meną...
Ir jis mane iškėlė net už debesų...
Bet man čia ilgesys jautrijoj širdygyvena...
Aš čia, tarp jūsų, tartum, svečias tebėsu...

Viskas pas jus čionai tik—spindi, tvyska, dega—
Ir rūmų saulės, ir gražuolių šypsena...
Bet jūsų puotose — liūdni balsai man klega...
O ten — žali laukai, giria, troba sena...

Aš kūdikis... Aš protėvių sapnų kelėjas...
Jūs juokiatės iš mano nuoširdžių dainų...
Nemielos man čia jūsų dulkės, jūsų vėjas...
Aš taip ištroškau paliktų laukų žvainų...

Aš pilnas liūdesio žiūriu į jūsų lūpas,
Į liūdinčias bažnyčias, užmirštas senai...
Čia — marmuro, ir akmens tik ūpas...
Čia niūkso šaltos meilės rūmai milžinai...
Kai saulės spinduliai toli už mūsų tyška,
Aš juose savo tėviškės vaizdus matau...

Gražinkit man greičiau žalius laukus ir mišką!
Gražinkit man namus, kurių aš netekau!

Aš baigiu džiūt... Aš negaliu akių sudėti.
Bijodamas išvyst sapne gimtus namus,
Kur nenustoja dar vilties mane regėti
Sena močiutė, kur kaukia Margis neramus...

Pikti vilkai išpiovė mano gražią bandą.
O mano trobą plėšo vėjai iš šiaurės...
Oi ne! Lai niekas prieštaraut man tenebando!
Greičiau man—lazdą ir vamzdelį iš žievės!..

Ką aš girdžiu? Naktų sapnai man išsipildys?
“Keliuk atgal į savo tu gimtus namus!”—
Tu man tarei—“Ten saulė man skausmus nutil-
Ten vėl nušvis, tau akys ir širdis atbus?.. [dys?

Sudiev, sudiev jau amžinai, puikusis mieste!
Tiek daug aš tau daviau, tiek daug ir aš ėmiau...
Dabar gi—ten, ten, kur laukai gėlėmis nutiesti,
Kur tarp gėlių aš toks skaistus gimiau...

“T. V.”

—x—

Lukošijų Juozas.

PRIEŠ AUDRĄ.
(Sk. Š. Suziedėliui).

Gamtą nurimo. Liūdna, niūru.
Uždama eina audra baisi.
Dangus apgaubtas juodu skydu...
Dreba prieš audrą gyviai visi.

Veltui beklaustum, “kas iš to bus”?
Prieš ką gi kyla audra baisi?
Prieš ką ji kreipia savo žaibus?
Ko taip nuliūdę esą visi?

Ir tu nuliūsi, verksi tyliai,
Kai baugins tave smarkūs griausmai.
Ismigę tau širdin tada giliai
Audros sukelti širdžiai skausmai.

Kaunas.

—x—

Vladas Balaišis.

ANT EŽERO BANGŲ.

Švelniai besiūbuojant vilnimis
Ant tylios ežero krūtinės,
Skraidžiau ten po erdvę akimis,
Kur žvaigždės kilo vakarinės.

Mėnulio veidas tik nubalęs
Bučiavo vilnių krūtines.
O vėjas kvepiantis, atšalęs,
Neklausiau laivą kur nuneš...

Vien tyli daina vakarinė
Ten skendo, supės ant bangų,
Tai kilo vėl ji kaip unginė,
Tai laivą nešė vėl ratu.

Bajorai,
VII. 29. 1924.

—o—

Vladas Balaišis.

SAULĖLEIDIS.
(*Trioletas*).

Mėlynę supa štai sparnu
Rausvi skaitstveidės spinduliai.
Oi kaip čia linksma, prakilnu —
Mėlynę supa štai sparnu
“Sudiev” jie taria pamažu
Ir šypsos, syposos patyliai.
Mžlynę supa štai sparnu
Rausvi skaitstveidės spinduliai.

Bajorai,
VIII. 14. 1924.

—x—

EI, PAŽVELK Į SUVALKIJĄ!

(*Mylimam mūsų svečiui, kun. Dr. M. Gustaičiui,*
eilutes skiriu).

Slėnys, kalnai — Žemaitija,
Ten vėl vargdienė Dzūkija,
Čion gražioji Suvalkija...
Linksma gera čion žmonijai,
It Francūzijos Championoj.
Žengi sodan — ten lakštuoja,
Tartum, rojuj kas dainuoja...
Ženg į pievas tarp mergaičių:
Linksmos nuo dainų, dainučių,
Čion melodiju gausumas
Ir žmonių didis gerumas,
Saulės diemantų skaitstumas!..
(Štai emblemos iš kultūros):
Grazūs dvarai augaloti
Raudonuoja ir baltuoja;
Puikūs viensėdziai turtingi
Vyšnių soduose juoduoja.
Tavo vaikai didvyriais tapę
Baltuos rūmuos Mariampolės:
Mūsu kalbos tėv's Jablonskis,
Tautos Možė mūs Basanias,
Dainiai — Putinas, Gustaitis...
“Mirk Neapolin pažvelges!”
Gi nurimk čionai įžengęs —
Neliūdės širdis suspausta...
Tik pažvelgk į Suvalkiją!

V. Kr. Miečius.

Mariampolė, 1924—I—15 d.

Garri Strongo.

Krantų Plėšikai.

(Vertė J. Vaidevutis).

(Tąsa).

V.

Nuo paskutinių atsitikimų praėjo jau keletas savaičių. Daug vandenų nutekėjo — daug atsitikimų pergyveno mūsų veikėjai.

Dabar randame juos toli nuo jūrų: viduryje Meksikos, Kordiljerų tyrumose.

“Albatrosą” Šturmas paliko viename Pietinės Amerikos uoste pavedęs išmintingo ir teisingo Sveno priežiūrai. Laivui stovint galima buvo ir taisyti, nes paskutiniu laiku buvo daug darbo beieskant “Vulkano”.

Prie “Albatroso” likosi ir didesnė dalis jūrininkų. Kelionės tikslas tebuvo žinomas tiktai Šturmui ir visuomet tylinčiam Svenui, kuris mokėjo užlaikyti sietimas paslaptis. Kelionės draugais Šturmas ėmė tris jūrininkus, tinksmąjį jungą, Sveno anūką, ir Genriką Staumburą.

Jūrininkai buvo geri šauliai — medėjai. Be to visi trys buvo patyrę keliauninkai, išvaikščioję visą pasaulį beieskant laimes; išmėginę šimtus užsiėmimų, mokantys dešimtis kalbų, mokantys prisitaikinti visokioms sąlygoms ir visada, iš visur, sausais išeina iš nelaimių. Prieš iškeliausiant Šturmas pasišaukė juos pas save.

— Vyrai! — tarė kapitonas. — Ar mokate laikyti liežuvį už dantų?

— Būk ramus, kapitone! — atsiliepė vyresnysis jūrininkas Klausas. — Mano krūtinė — kapas!

— Mumis ir galite patikėti, kapitone! — atsakė kiti jūrininkai, stodami nuo vienos kojos ant kitos.

— Ar buvote kada tose vietose? — linktelėjo į sausumą.

— Teko būti, kapitone.

— Tur būt, aukso ieškojote?

— Taigi, aukso.

— Ar daug radote?

— O kiek katinas priverkė! O ką radome, tai ir tą patį pragėrėme.

— O ar nenorėtumėte dar pasivaikščioti?

Jūrininkai atgijo; akys sužibėjo. Užsidedę noras klajojimų ir įvykių ieškojimo.

— Kaip sakysite, kapitone! — Visų trijų vardu atsiliepė Klausas. — Jei jūron rengtis — rengsimės; jei sausumon — taip pat eisime.

— Gerai. Tik neklauskite, kur ir kam einame; ką darysime! Sutinkate?

— Sutinkame. Kur vesite — ten eisime!

— Už darbą užmokėsiu.

— Gerai, kapitone! Zinome, kad nenuskriausiu.

Jūrininkai nuėjo rengtis tolymai kelionei. Šturmas pasišaukė Genriką Saumburą.

Nuo to laiko, kai “Albatrosas” radęs skęstantį “Vulkaną” paėmė sužeistąjį jaunikaitį, jau praėjo daugiau kaip mėnesis. Genrikas išgijo.

Šturmas neišsivadė zinąs pabėgėlį, jo istoriją; širdies pasiaptį. Elgėsi su juo gana aštriai: išgijus nusiuntė į jūrininkų gyvenimą pavedęs laivo dailidei ir Genrikas dirbo drauge su visais jūrininkais mokindamasis jūrų darbo.

Buvo gudras, miktas vyras; noras savito gyvenimo davė dar daugiau energijos ir greitai išsidirbo geras jūrininkas. Svenas Langė, įsakius Šturmui, paskyrė jį savo pagalbininku: liepė vesti laivo knygas, suvesti sąmatas, sekti žemlapiais linkmę... žodžiu, nejučiomis perėjo praktiškai visą jūrininkystės kursą.

Sekdamas jo pasisėkimus, Šturmas sakydavo:

— Laiku iš jaunuolio išeis šis tas. Genė neapsiriko, — geros akys, nujautė: žinojo, ką išsirinkti. Jei ir nerasime aukso, paslėpto kalnuose Struto ir Korenmano, — nelaimė bus ne taip didelė: iš Genriko, laiku, išeis geras jūrininkas. Aš duosiu Genei dalies — ir pragyvens neblogiau už kitus...

Taigi, prieš iškeliausiant į kalnus, Šturmas pasišaukė Genriką pas save.

— Ką liepsi, kapitone? — paklausė įžengdamas į kapitono būstinę.

— Neliepsiu nieko, — atsakė Šturmas, — bet pasiūlyti šį tą noriu. Matyk, rengiu menką ekskursiją į šalies vidurį. Delto reikalinga pagalbininkai, kuriais galėčiau pasitikėti — eitu paskui manęs aklai.

— Imkite mane drauge! — nuraudęs, karštai tarė jaunikaitis. — Aš paskui jus į ugnį ir vandenį eisiu!

— Galime sutikti pavojų! Kas žino? Galime ir nesugrįžti į “Albatrosą”.

— Du kartu nemirštama! — atsakė Genrikas. — Esu ne vaikas. Pavojun, kaip beprotis,

nelysiu. Su ugnia nežaisiu, nes turiu priedermes tėvynėje.

— Zmona? Vaikai? — paklausė lyg nežinodamas Šturmas.

— Veik, — nusišypsojo Genrikas. — Ne pati, bet mylimoji. Ne mano vaikas, bet našlaitė. Del jos gero ėjau tarnauti į "Vulkaną". Gal žinote jūrininką Strutą: tai jo duktė, Genė.

— Truputį girdėjau.

— Delto ir sakau, — nelaimėn bereikalo nelysiu. Aš vis manau: ką veikia Genė be manęs? Sunku dabar našlaitei gyventi šiame pasaulyje. Šturmas tylėdamas nosisuko. Jaunikaitis patylėjęs tęsė:

— Bet, kapitone, bailiu niekad nebuvau; nuo kitų neatsiliksiu ir už save stosis. O mano teisingumu neabejokite: žinau, kad esu kaltas jums del savo gyvasties; lig mirties neužmiršiu.

— Gerai, jei taip! — meiliai tarė Šturmas. — Tai rengkis į kelionę. Būsi mano pagelbininku.

Genrikas, padėkojęs už įsitikėjimą, pradėjo ruoštis į kelionę nedrįsdamas nieko daugiau klausti Šturmo. Nenujautė, kad visa eina apie jo mylimosios dalį.

Ryto metą Šturmas su draugais apleido "Albatrosą". Iškeliaavo į tolimą kelionę po Meksiką. Svenas Langė persiskirdamas su savo anūku, ilgai stenėjo ir leido dūmus iš pypkės. Kai jau jungai laikas buvo eiti, tai švedas sugavo už pečių.

— Tu, žiūrėk, saugokis, kad ten sausumoje tavo tuščią puodynę nesukultų!

— Ale tai, dėde! — užsigavusiai ištarė junga.

— Žiūrėk, kad nenusmaugtų, kvaily! O ne, tai geriau ir negrįžk! Visas ausis nuplėščiau.

— Mane užmušus, ausis nuplėšytumei? Tai kaip būtų, dėde? — stebėjosi gudruolis.

— O taip! Tada pamatysi! Negaišk! Marš!

Ir apdovanojo vaikyštį sunkiu, bet meiliu smūgiu.

Junga, risdamasis kamuoliu, riktėlėjo:

— Ačiū, dėde!

— Nėr už ką! — sumurmėjo Svenas. — Jei nori, dar galiu duoti?

— Ne, jau gana. Palikite kitam kartui.

— Gerai, gausi sugrįžęs! — atsiliepė Svenas.

* * *

Vienintėlis dokumentas, nurodantis, kur reikia ieškoti paslėpto aukso, buvo Korenmano brėžinys. Šturmas teturėjo tik pusę to plano. Surasti antrą pusę buvo netikėtina: ji pateko į rankas užmušėjo argentiniečio Korado, kuris užmu-

šė Korenmaną ir buvo kaltininku užmušime ir Struto.

kur klajojo dabar Korado?

Ieškoti nebuvo galimybes: vis viena ką ir vėja gaudyti laukuose...

Visą gyvenimą perledeš įvykiais, plaukiojęs viso pasaulio vandenynuose, nemaža isvazinejęs ir sausumoje, buvo įgavęs daug praktikos ir turėjo daugybę pazincių visose pasaulio dalyse.

Patekęs į kokį uostą, reikalui esant, sakydav:

— Paieškosime pažįstamų.

Ir po kelių dienų tikrai turėdavo ką nors rasti. Vienas buvo jūrininku "Albatrose", kitą išgebėjo drauge su dešuncia kitų nelaimingųjų jūrininkų nuo sugedusio, ar nuskendusio vandenyno pietybėse zvejų laivelio; trečias kada tai kelavo Šturmo laive, arba turėjo prekybos reikalų su doru jūrininku; ketvirtas pazinojo kaip gerbiamą jūrininką ir tt.

— Paieškosime ir čia! — pamanė Šturmas. — Gal vėjas ir atpūtė kokį seną pažįstamą.

Neapsiriko: La-Pazos mieste, kurio uoste stovėjo "Albatrosas", Šturmas sukiko kokį tai iš Bremeno buvusį jūrininką, o vėliau atidariusį metalinių išdirbinių mažą įstaigą.

Oto Verneris seniau buvo pažintyje su Šturmu, žinojo jo garbę, delto nudžiugo gavęs progos atnaujinti pažintį. Pasirodė, kad Vernerui pasisekė darbu, taupumu ir sumaningumu gana gerai pralobti.

Dabar, greitu laiku, manė parduoti įstaigą ir grįžti tėvynėn — praleisti likusį gyvenimo amžių turtingu žmogumi.

— Pas mus kur kas geriau! — kartojo. — Nors turiu būti dėkingas Meksikai, nes joje likau turtingu, bet nerimsta mano siela šiame krašte. Visa čia darosi, velnias žino kaip: nėra ramybės! Gyveni, rodos, ant vulkano. Bet ką ant vulkano? Ten gamtos jėgos. Nieko su jomis nepadarysi! Vadinas, ir pykti nėra ko. O čia? Žmonės kalti. Niekaip savo gyvenimo nesutvarko. Vis judėjimas, vis nežmoniškai, viskas aukštytyn kojomis.

— Žinau! — atsiliepė Šturmas. — Išmėginau tai savo kailiu visai neseniai. Juk Domingecas vos neapiplėšė mane.

— Girdėjau, girdėjau! — gyvai pradėjo kalbėti Šturmo tautietis. — Po tiesai kalbant, nežinau kuo galima patikėti. Niekšai tie ponai ir gana. Kuo begėdiškesnis žmogus, tuo geriau karjerą gali padaryti. Štai, kad ir Korado...

Šturmas pradėjo atydziai klausyti.

— Tai kas? — paklausė.

— Avantiuristas nežinomo kilimo! — Atsakė Verneris. — Ne tai ispanas, ne tai portuga-

las, greičiausia bus iš Argentinos. Bus jau trys metai, kai čia atsirado. Laikė lošėjų namą, kur samdytieji apgavikai žmones ligi paskutinio siūlgalio nugrėbstydamo. Paskui sutvėrė akcinę draugiją išnaudojimui kokių tai stebūklingų sidabro kasyklų, ir, žinoma, apgavo visus narius. Prisidėjo prie kokio tai sukilimo ir vos finansų ministriu netapo, bet griuvo: Diacas prisiekė, kad jeigu pateks, tasai Korado, į jo rankas, tai pakarsias.

— O kur dabar tasai kartuvių kandidatas?

— Ilgai buvo nežinoma kur. Dabar vėlei atsirado ir su valdžia susitaikino. Eina gandai, kad renkas savanorių kokiai tai slaptai ekskursijai į idijonų, giminės "Maia", apgyventas vietas. Rodos, kalbama apie kokią tai aukso kasyklą. Tik ne pusiausalyje, o sauzemyje...

Tokiu būdu nuo Vernerio pasisekė gauti svarbių žinių: Korado, matyt, atrado slėpinio vietą ir rengėsi keliauti ten.

— Atkeliavau, vadinasi, į patį laiką! — mąstė Šturmas. — Dabar reikės lenktyniuoti: kuris pirmas paženklyton vieton, — mes ar senjoras Korado?

Apmąstęs visas dalyko pasekmes, jūrininkas nutarė šiaip:

— Korado, matyt, šiek tiek numano dabar, kur užkastas auksas. Kokiu būdu išrišo tą paslaptį — negalima suprasti. Bet tai ir nesvarbu. Svarbu tai, kad Korenmano ir Struto auksas gali patekti į rankas jų užmušėjo. Kad pasaulyje gali rasti žmonės, turintys didesnes teises dėl to aukso, t. y. Struto įpėdiniai, Korado, žinoma, ne labai rūpinosi. Be to, supranta, kad aukso ieškotojai, suvilioti garsais apie paslėptą auksą, seks Korado pėdomis, bet žinodamas vietinius papročius, supranta, kad ir apsisaugos.

Su juo tikrai bus nemaža žmonių, tokių pat plėšikų, saugojančių savo odą nuo išdirbimo. Tikriausias būdas tikslo atsiekimui, bus sekimas Korado pėdomis, bet taip, kad tasai suvis nenumanytų apie tai.

Taip manė Šturmas. Negaišuodamas ėmė vykinti tą užmanymą, t. y. nusipirko mulų ir pasirūpino valgomų daiktų. Apsiginklavimu nereikėjo rūpintis, nes, kaip patsai Šturmas, taip ir visi draugai, buvo apsiginklavę nuo galvos ligi kojų. Net ir junga Langė, ir tas gavo porą puičių brauningų ir lengvą anglišką šautuvą.

Išeidamas kelionėn, Šturmas pažiūrėjęs į savo būrelį tarė:

— Negalima pasakyti, kad mūs labai daug. Korado, be abejo, turi penkis, ar šešis kartus daugiau, bet mes einame dėl teisybės, o kur tiesa, ten ir Dievas.

Ir mažas būrelis linksmai leidosi kelionėn

gė jojo ilgiausiu mulu, linksmai švilpaudamas, ir be paliovos dairėsi po apylinkę. Šturmas jojo paskiausia, saugodamas būrelį nuo kokio nors užpuolimo iš užpakalio.

VI.

Ir dieną, ir savaitę, ir dvi, ir tris savaites, mažas būrelis keliavo po Kordiljerų tyrumas, eidamas Korado pėdomis. Šturmas iškeliaudamas neužmiršo pasirūpinti tikrų tos šalies žemlapių ir dabar kiekvieną vakarą liepdavo Genrikui pažymėti atsiektą vietą.

Pageiba tų pažymėjimų greitai pasirodė keisčiausiam įvairių įvykių ir aukso. Junga Lantasy dalykas: kelias, kuriuo ėjo Korado būrys, nuo šioliai jau nėjo tiesiai prie pažymėto tikslo. Kokius tris šimtus kilometrų būrys ėjo tiesiai, bet paskui pradėjo klaidžioti tai į vieną šalį, tai į kitą; kartais, rodos, grįždavo atgal kokias penkias dešimtis kilometrų, iš kur ir vėl, rodos, radęs kelią, leidosi į rytus.

— Mm! — murmėjo Šturmas žiūrėdamas į žemlapį. Manau, kad ir patys nežino kur eiti, delto ir vaikšto akiai, manydami, kad likimas atves į kelią tiesos. Ir kas iš to seka?.. Aišku, kad Korado tikrai iš dalies teatspėjo planą. Iš vienos plano pusės, matyt, neką galima suvokti. Bet mūsų padėtis ir negeresnė už tų alkanų plėšikų. Mes kas valandėlę turime mainyti linkmę ir sekti paskui juos, tikėdamiesi, kad kada nors nosia atsimušime juos. Vargiai tada su mumis maloniai apsieitų. Reikia būti atsargiam!

Sekant paskui Korado lig šioliai nesutiko jokių kliūčių: dažnai rasdavo patvirtinimų, kad čia buvęs Korado su draugais. Kartais užeidavo baigiamą vanagų ir gienų draskyti pamestą mulą, tai rasdavo žymes neseniai paliktos stovyklos, arba — mažą kaimelį, kurio gyventojai, dažniausia indijonai, buvo nuskausti Korado būriu, kuris plėšė be pasigailėjimo. Reikalaujant užmokėtinio, pasigirdavo atsakymui šūviai.

— Mūsų draugai elgiasi visai kaip galvažūdziai! — kalbėjo Šturmas Genrikui. — Gėda šaliai, kurioje ir mūsų dienomis viešpatauja vienintelė teisė — jėga!

Vieną vakarą Šturmo būrelis užėjo nedidelį "puelblo" arba meksikiečių kaimelį, susidedantį vos iš kelių dešimčių trobelių.

— Pažiūrėsime ir čia! — tarė Šturmas! — Gal atrasime maisto, o gal gausime ir žinių, kurios padės išspręsti mūsų uždavinį.

Sakyta — padaryta: būrys pradėjo lipti stačiu keleliu, kuris vedė į kalną. Vos nuslinkus porą šimtų žingsnių, kaimelyje pakilo triukšmas. Lygumoje pradėjo bėgioti moteriškės, iš kur tai

L. VYČIŲ 82 KP. GARY, IND. ORKESTRA,
kuri vadovaujant varg. muz. Em. C. Šlapeliui puošia lietuvių vakarus.

iššoko, nebalnotu žirgu, jotinininkas ir šaukdamas nubėgo į šalį.

— Bijosi mūsų, ar kurį galą? — spėjo Šturmas.

— Laukiniai gyventojai, kapitone! — atsiliepė Klausus.

Žengę dar kelias dešimtis žingsnių prisiartinino prie pasisukimo kelio ir pamatė nuostabų daiktą.

— Kas tai per stebūklai? — nustebė Šturmas. — Revoliuciją jie čia daro, ar ką? Juk tai tikra barikada!

Tikrai, kelias buvo užverstas vežimais. Iš už vežimų kyšojo durtuvai ir šautuvai. Šturmas sustabdęs savo žmones liepė pasislėpti už akmenų, o patsai, palikęs mulą jungos apsaugai ir pasiėmęs su savim tikrai brauningą, drąsiai ėjo ant kelio ir prisiartinino prie barikados.

Barikados gynėjai, matydami tikrai vieną žmogų nurimo. Iš už vežimo pirmiausia išėjo vaikas, žibančiomis akimis, paskui storas senelis — kunigas. Abu buvo su šautuvais ir baučiai žiūrėjo į ramiai stovintį Šturmą.

— Labą dieną, ponai! — tarė Šturmas.

— Labą dieną! — atsiliepė ir kunigas nuleisdamas šautuvą.

— Kas čia pas jus darosi? Ar tik ne dėl mūsų ta barikada.

— Tiesa sakant, pone svetimtauti, dėl jūsų!

— Bereikalingai! Mes ramūs žmonės ir jums negresia joks pavojus!

Kunigas truputį nurimęs prisiartinino prie Šturmo ir pažiūrėjo jam į akis. Šturmas tą pat padarė. Abu nurimo.

— Sunkiais laikais, pone, gyvename! — tarė kunigas. — Labai sunkūs laikai. Matau, kad bereikalingai sujudome. Prašau pas mus. Ir ne užsigaukite už tokį priėmimą! Patys suprasite...

— Gerai, gerai! — atsiliepė Šturmas. — Indijonų bijotės, tėveli?

— Kartais baltieji būna blogesni už indijonus! — neramiai atsakė kunigas.

Šturmas paaikšino, ko jie nori. Kunigas davė įsakymą vaikui ir po pusvalandžio mūsų keleiviai, radę pastogę, galėjo tinkamai pasilsėti.

Kaimo gyventojai parsitikrinę, kad iš atėjusių negresia joks pavojus, nurimo.

Gerai žmonės, — vienas už kito vaišino jūrininkus dalydamiesi ką turį. Tuo laiku kapitonas Šturmas kalbėjosi su kapelionu don Rozarijo.

Senelis, būdamas įsteigėju ir pirmininku kaimo, papasakojo liūdną gyvenimo istoriją tuose, Dievo užmirštuose, kraštuose, kur viešpatauja tiktai viena teisė — stipriojo.

— Ligi šiolei gyvenome patenkinamai. Ypačingai apsigyvenus Kvirinui — garsiam medėjui.

— Šį tą girdėjau, bet susipažinti neteko! — atsakė Šturmas prisimindamas Kviriną.

— Gal teks greitai jį pamatyti! — tęsė don Rozarijo. — Bet, mūsų nelaimėi, prieš savaitę jis išėjo į kalnus su komančiais medžioti. Reikėtų jam grįžti, tik nežinia kadel užtruko. O tuo laiku ir atsitiko tas...

— Kas tokis?

— Atsirado kokie tai atėjūnai. Didelis būrys gerai apsiginklavusių žmonių, kurie neturi nė trupučio sąžinės. Aną dieną penki atėjo pas mus. Priėmė maloniai, pavaišino kuo galėjom. Viską apžiūrėjo ir pamatė, kad mūsų kaimelis veik neginamas — išėjo, o po kelių valandų atėjo daug daugiau ir pranešė, kad generolas Korado uždedas mūsų kaimui kontribuciją pinigais ir valgomais daiktais.

— Korado?! — nustebo Šturmas. Bet tai jis tik taip prasimanė.

— O, Madona! — atsiduses tyliu balsu atsiliepė senelis kunigas. — Meksikoje visuomet taip buvo ir bus. Šiandien galvažudys, arba vagis, rytoj senatorius...

— O senatorius, — nusijuokė Šturmas. — prie proros, imasi ir plėšimo? Bet toliau, toliau!

— Tairei tie "delegatai", taip jie save vadino. nasiuntiniai "generolo" Korado, pareikalavo: didelės sumos pinigais, maisto, parako, kulku ir t. t. Man pasakius, kad visame kaime neatsiras ir dvieju šimtu grašiu, jei bent pas kokią senutę sauja varioku, gavau atsakyma:

— Generolas tikrai žino, kad jūs tik ansimetate navargėliais, o išties esate turtuoliais! Jūs sumirkote auksa nuo klaioklių indijonų: gavote auksą nuo dvieju bedieviu vokiečių. — Struto ir Korenmano radusių čia netoli milijonus. Ieškokite!

— Aš pradėjau priešintis, bet...

— Palauk! — sulaikė, skubanti pasakoti liūdnuosius įvikius kuniga, kapitonas Šturmas. — Palauk, tėveli. Tamsta, ištarėi du vardus. Kas tuodu per vienu, jei nepaslantėsi?

— Kokia čia gali būti paslantėsi, pone?! Aš kaip dabar matau tuodu ponus. Abu, kaip ir natys galite suprasti, buvo svetimtaučiai. Rodos, vokiečiai.

— Ar tai jie buvo šiame kaime? — paklausė Šturmas.

— Buvo. Jau keletas metų atgal kai buvo. Jie keliavo į kalnus. Tokie ramūs ir rimti žmo-

nės. Korenmanas, kaipo katalikas, susidraugavo su manim. Skundžiausi neturtu mūsų kaimelio; negalima gauti, nors kiek, pinigų įsteigimui mokyklos. Tada Korenmanas tarė:

— Melsk Dievo, tėve, kad pasisektų sumanymas, del kurio čionai atkeliavau. Jei pasiseks, — turėsite mokyklą ir ligonbutį!

— "Strutas, — tokis tvirtas, mėlynakis milžinas, rodos, jūrininkas, — tasai ir tarė:

— Taip, Taip! Jei pasiseks, tai gausi dovanėlę ir nuo manęs!

— "Nedrišau klausinėti. Žinote, — jis buvo svečias mano namuose, ir mūsų papročiai neleidia klausinėti svečio, skaitoma nemandagumu... Tai taip... Spėju, kad ieškojo aukso. Ką gi? Atsiradus europiečiams Meksikoje ir traukia žmonės, norintys iš karto tapti turtingais žemės dovanomis, o žemė nepavydi. Ar yra kur nors pasaulyje turtingesnė šalis sidabru? Kiek milijardų davė šiaurinė Kalifornija, atimta nuo Meksikos, dar taip neseniai, šiaurės Amerikiečių? Žodžiu, matyt, mano pažįstamieji ieškojo aukso.

— Pasakok toliau, tėveli! Interesuojanti istorija, ir gal mažu galėsiu šį tą papasakoti ir aš.

— Tai jau ir viskas. daugiau nieko nežinau.

— O apie Korado reikalavimus?

— Kaip jau pirmiau sakiau, negalėjau patenkinti ju reikalavimus. Madona! Dešimtį tūkstančių Meksikos dolerių! Kur juos-rasi? O, kad nors būtų čia Kvirinas, mūsų draugas ir apgynėjas! Tada "delegatai" apiplėšė mūsų kaimą. Jie veržėsi į mūsų gyvenimus, sumušdami kiekvieną drįstantį priešintis; ieškojo aukso ir ėmė visas brangenybes. Nesigėdijo net nuo moterų atimti papuošalus: žiedus, auskarius, sidabrinės rankines... Žodžiu, elgėsi kaip...

— Kaip plėšikai!

— Kaip galvažudžiai! Prisiplėšė išėjo, bet įspėjo, kad tuom nepasitenkina. Po kelių valandų atėjo, jei nesumokėsime reikalaujamą kontribuciją, išnaikysią mus ir mūsų kaimą.

— Prakeiktieji!?

— Tiesa! Nors nuodėmė teisti žmogų, bet tie — tikri prakeiktieji! Mes tuoj nusiuntėme pasiuntinį pas Kviriną klajojantį po kalnus. Jis turi daug draugų tarpe medėjų; draugauja su raudonodžiais. Bet sunku tikėtis, kad laiku suskubs į pagelbą. Juk galvažudžiai gali pasirodyti kiekvieną valandą.

— Tai ir mums atėjus, manėte, kad plėšikai? — nusijuokė Šturmas.

— Aš užgavau jus įtarimu? — drebančiu balsu ištarė. — Bet, tamsta, jeik į mūsų padėtį: visame kaime neatsiras ir dešimties vyrų galinčių nešioti ginklą. O mums graso visos būrys

plėšikų. Ką mes galime daryti? Esame nuteisti pražūčiai!

— Na, dar pažiūrėsime! — trenkė Šturmas kumščia į stalą. — Norėčiau matyti, kaip plėšikai dorus žmones plėšia. Klausyk, kunige! Aš bažnyčiai nelabai — užjaučiu, nes nesu tikrai tikinčiu, bet tamstą ir draugus nuskriausti neleisiu. Su tais ponais, apie kuriuos kalbame, turiu ir aš savus skaičius. Vadinuosi Šturmas. Esu — jūrininkas, kaip ir tasai Strutas, apie kurį pasakojote, ir kurį užmušė Korado draugai. Supratote? Aš senas Struto draugas!

— O Madona!

— Taip. Atėjau čia į kalnus Struto reikalais. Ar patikėsite man?

— Tamstai? Iš visos sielos. Duokite įsakymus. Visas kaimas tamstos valdžioje!

— Gerai! Kol nesugrįš Kvirinas, — ar kaip kitaip vadinate tą savo draugą, — aš imu savo atsakomybei kaimo apgynimą.

— Daryk, tamsta, kaip tinkamas.

Po kokio pusvalandžio kaimas visai persimainė. Šturmas surinko visus, galinčius valdyti ginklą, žmones. Kaimiečiai, pamatę pratusį paliepinėti žmogų, įsidrąsino. Nors jų buvo nedaug, bet žinodami, kad gins gyvastį ir turta, drąsinos.

Šturmas apžiūrėjęs apylinkę ir toliau pavojingas vietas, kiek galint sutvarkė apsigynimą. Po Šturmo vadovyste atsirado veik apie pusantros dešimties šiaip taip apsiginklavusių karių.

Net patsai don Rozarijo stoji į gynėjų eiles, apsiginklavęs priešvaniniu šautuvu.

Pirmiausia Šturmas pastatė sargybinius, kurie turėjo pranešti apie prisiartinantį priešą. Paskui keliose vietose po priedanga pastatė gerus šaulius, kurių kulkos galėjo iš tolo siekti priešus. Kelią, kuriuo plėšikai lengviausiai galėjo įeiti į kaimą, pertvėrė barikada ir jos apsaugą pavedė Genrikui.

Į kokią valandą kaimas persimainė... Kaip tik laiku.

Vos pabaigus kariškus prirengimus, vienas sargybinis davė žinią, kad priešai artinasi. Gerai matantis Šturmas, nuo bažnyčios kuoro apžiūrėjo priešą jėgas. Drąsus jūrininkas nusimainė.

— Nemaniau, kad jų taip daug. Matyt, žvejys žvejį ištolo pažįsta: savas prie savo nenoroms lenda. Korado, surinkęs visus plėšikus ir niekšus iš plačios apylinkės, nesigėdi visa kaimene eiti prieš dešimtį beginklių ir veik neapsaugotų žmonių. Bet pažiūrėsime, pažiūrėsime, ponas Korado.

Tuo tarpu kitas sargybinis pranešė, kad dar

vienas plėšikų būrys artinasi iš kitos kaimo pusės.

— Gerai! — tarė Šturmas. — Tuojaus pamatysime, kaip tie drąsuoliai laikysis šaudant. Davus ženklą, penki jotininkai kartu iššovė į didįjį plėšikų būrį. Po sekundos antras šūvis: tai kaimo gyventojai šovė į antrą būrį.

Tarpe plėšikų pasidarė sumišimas: nesitikėjo pasipriešinimo ir ėjo kaip į puotą. Kaimo gynėjų kulkos nepadarė jokio nuostolio užpuolikams: meksikiečiai perdaug karščiaivosi, delto ir šovė blogai. O jūrininkų kulkos numušė tikrai du jotininkus ir vieną mulą. Bet ir to buvo užtenkama: plėšikai sustojo, pradėjo trauktis ir slėptis už akmenų nuo šuvių.

— Pažiūrėsime, kas bus toliau! — murmėjo Šturmas.

Neilgai reikėjo laukti: iš už akmenio atsikėlė žmogus su dideliu baltu skuduru rankose. Tai buvo pasiuntinys. Jisai artinosi prie kaimo atsargiai dairydamsis į šalis. Bet Šturmas nurmino jį iškėlęs ir baltą vėliavą, — paklodę kunigo Rozarijaus, — kaipo ženklą taikos.

Pasiuntinys, meksikoniskai, margai apsirengęs, ėjo užsitraukęs didelę skrybėlę ant akių ir pridengęs veidą apsiaustu. Tokiu būdu buvo matomos tikrai blizgančios akys.

Priėjus jam prie barikados apie du šimtus žingsnių, Šturmas sušuko:

— Stok! Toliau nei žingsnio. Ko reikia?

— Aš pasiuntinys, — atsiliepė tasai. — Mane siuncia mūsų generolas vardu prezidento Porfirijaus Diaco!

— Nekvailai! — susijuokė Šturmas. — Gir-di, tėve! Vardu teisėtos valdžios!

— Ką, tamsta, manai daryti — paklausė don Rozarijus.

— Pirmiausia pasikalbėti su tuo ponu pasiuntiniu. O toliau matysime, — atsakė Šturmas. — Nenoriu bereikalingai lieti kraujo. Gal pasiseks nuvyti tą gaują be kraujo praliejimo.

— Bet, tamsta, netikėkie jam, nes gali užtaisyti pinkles. O tamstai atsitikus kas blogo, mes žūvame!

— Pinkles? Pažiūrėsime! — nusijuokė.

Ir paliepė, kad: trys geriausieji šauliai turi saugoti derybas plėšikų pasiuntinio su Šturmu ir šūviais nuvyti kiekvieną drįstantį artintis prie juodviejų. Likusieji turi saugoti anksčiau paskirtas vietas.

Šturmas, pasilikęs sau tikrai brauningą, tvirtais ir ramiais žingsniais nuėjo pas laukiantį pasiuntinį.

(Bus daugiau).

LIET. VYČIŲ 82 KP. IR ŠV. KAZIMIE RO PAR. CHORAS, GARY, IND.,
vadovaujamas Em. C. Šlapelio dabina bažnytines pamaldas s gražiais giedojimais ir rengia gražių tautinių koncertų.

A. Vaičiūnas.

Ties Kryžiumi.

(*Mano skaudžiosios praeties sapnams*).

Už sodžiaus prie miško pušyno,
Prie viešojo kelio kelužio
Stovėjo senyvas jau kryžius
Sau viens laukuose be draugužio...

Girdėjo šlamėjimą miško
Ir klausė, kai vilnys vaitojo;
Jis matė nevieną kelevį,
Kuris pamiškėje klajojo.

Jis pamena laiką vergijos;
Čia vargdieniai meldės suklaupę,
Kad Dievas jiems duotų kantrybės...
Ir grįžo vilties susiklaupę.

Jis pamena jauną kelevį
Nakties glūdumoj čia atėjus,
Pažino ir išgamos širdį,
Ramino pirmuosius veikėjus.

Nors senas jau kryžius, bet tvirtas —
Lietuviai sodiečiai jį statė,

Kuomet dar verguvėj gyveno;
Jame jie išganymą matė...

Šventadienį rinkos pas kryžių
Visi: ir jaunimas ir seniai,
Dabino jie kryžių gėlėmis —
Čia meldės ir bočiai ir ainiai.

“Nuo maro ir bado ir karo,
Išgelbėk, Aukščiausias, mūs šalį!”
— Taip meldės artojų pulkeliai:
“Juk Tavo malonė daug gali!”

* * *

Štai renkas bernelių pirmieji būriai;
Tai mūsų vaduotojai, mūsų kariai!
Pūslėtomis rankomis kardą suspaudę,
O vietoj motutės šautuvą priglaudę,
Nuo kryžiaus jie žengė vaduoti Tėvynės,
Nes kryžius jiems lėmė jau naują gadynę!
Naujosios gadynės pirmieji vaikai
Keliauja, kur bočių užžėlę takai.
Juos lydi toliausiai senieji tėveliai,
Arčiau atsiskyrė sesutės, broleliai...
Tik motinos meilė lydės sūnų jauną
Visur: ir tenai, kur mirtis viską griauna.

Ir buvo kova negirdėta, baisi!
Kovojo berneliai nuplyšę, basi.
Nelygioj kovoj mūsų broliai laimėjo,
Nors daug bernuželių galvelę padėjo!
O priešo palauštojo kardas iškritęs
Gulėj ties lavonais savųjų nukritęs.

* * *

Ties kryžiumi duobę iškasė vieną,
Čia laidos jie brangų karžygį šiandieną!
Sesutės darželiuos žalias rūtas skina,
Vainika ant kapo bernelio jau pina.

Išgirdę graudingą ir liūdesio žinią,
Jau renkasi žmonės į didelę minią.
Bernelio mylėta, merguzė jaunoji,
Vai, ko gi taip raudi, ko gailiai vaitoji?

Bet kas motinėlės skausmus suprast gali?
Ji laidos brangiausį vienturtį sūnelį!
Vaitojusi, verkus ties kryžiumi klūpo,
Malda jos sustingo ant mirštančių lūpų!..

Merguzė vaitojo, nualpo, išblyško,
O ašaros skausmo iš jos akių tryško.
Motulė, senoji, raudot negalėjo,
Kas čion atsitinka, suprast nemokėjo.

Minia tyliai meldės pas kapą bernelio
Ir kapą supylus pas kryžių prie kelio
Ramiai išsiskirstė: paliko motušė,
Senasis tėvelis, mieloji merguzė.

Saulutė jau leidos, o miškas sapnavo
Laikus, kuomet žmonės čionai neverga.
Toli pasigirdo daina piemenėlio, [vo...
Ar jauno bernelio, laukų artojėlio.

* * *

Ties kryžiumi kapas supiltas;
Kasdien jis gėlėmis padabintas.
Ant jo naujas kryžius statytas, —
Naujosios gadynės jis rytas!..

Kapą lanko motinėlė
Ir merguzė lelijėlė.
Bėga dienos, bėga metai,
Šėlsta vis audrų verpetai!
Mišką seną jau iškirto,
Ažuolinis kryžius virto,
Liko laukuose Tėvynės
Kryžius tik naujos gadynės.

Motė jau visai paseno,
O mergytė kur gyveno,
Tenai sodas tik žaliuoja,
Gegė praeitį kukuoja.
Merguzėlė ištekėjo,
Nes ji kitą pamylėjo.

Ko ji verkė, ko raudėjo,
Tą tik kapas tas žinojo!..

Tik motulė sengalvėlė
Lankė kapą sūnuželio;
Motės meilė — tai širdinga,
O kitokia — apgaulinga.
O merguzės širduzėlė
Tokia, kai darželio gėlė:
Šiandie žydi, ryt jau vysta,
Kas tos meilės nepažįsta?!

Ties kryžiumi kapas supiltas;
Kasdien jis gėlėmis padabintas.
Ant jo naujas kryžius statytas, —
Naujos gadynės jis rytas!..

—x—

Joninių Papartis.

AUGA RŪTELĖS.

Auga rūtelės
Auga ir rauda;
Nėra mergelės
Nėra jaunosios.
Širdį joms gelia:
Nėra globėjos,
Nėra mergelės
Daržan kur ėjo.
Vėjas kai kyla
Dreba rūtelės,
Kelia jos bylą
Savo daržely.
Verkia jos vienės
Savo sėjėjos,
Verkia ir dienos-
Rūtų globėjos.

*Zapyškis, 1924 m.
birželio 22 d.*

—o—

Stella Maris.

HELP US BOOST THE K of L SPORTS ALONG.

Rise up, ye members, merry and wise,
From all the Councils where K of L spirit lies;
Rise up, and join the "up and doing" throng
And help us boost the K of L sports along.

Our good sportmanship will carry us through,
Will glorify our name, and that of Lithuania, too,
So arise and join the "up and doing" throng
And help us boost the K of L sports along.

You may never have heard of such a call,
But once you do and heed, you'll never stall.
We need your help, so join our alive throng
And help us boost the K of L sports along.

At your next Council meeting just voice this:
To organize a Basketball Team, don't miss!
Then you'll be glad you joined our alive throng
And helped to boost the K of L sports along.

Norwood, Mass. 10—6—24.

Manasis Sapnas.

(Skiriu panelei Gr. D. Pau).

Skaisti saulė nusileido už plačiųjų jūrų. Dangus ir jūra patvino gražiais saulėleidžiu. Aukšu ir sidabru spindi siūbuojančios bangos ir ošdamos šoka, tyška ant smėlinio kranto.

Žmonėms gailu pasidarė saulės, kuri per visą dieną lepino daugybę širdžių... Diena slenka ir slenka, galop vakaras...

Štai mėnuo plaukia vakarų pusėn; jo sidabriniai spinduliai apiberia deimantais liūliuojančią jūrą... Dangus užsidega Venera, ir kitos žvaigždės pasirodo viena už kitos; aure, baltoji Vėga Liros žvaigždyne, štai liepsnotas Arktūras, štai Grigo Ratai; dar valandėlę ir visa padangė žėrėdama žiūri iš beribės.

O naktis, beskaitlių ugnių papuoštoji! Savo žvaigždynuose ugninėmis raidėmis užrašė žodžius didžiausios pasaulio paslapties. Tavo vaizdai griaudina ir stebina mus... Kokius turtus tu žadi nudžiugusioms mūsų sieloms! Nėra pasaulis žmogaus, kurio akių neapgautų tavo vaizdas ir kurio ausys neužgirstų tavo prakalbinimo!..

Jūs žvaigždės jau nuo seno traukiat prie savęs galvočių akis... Matė jus Homeras ir apdainavo savo poemose, spindėiot visokioms civilizacijoms, nuo Aigipto, Graikijos, Romos iki mūsų laikų. Senovės puikios bažnyčios ir paminklai į dulkes pavirto, bet žvaigždės vis yra, it amžinasties simboliai.

Ar yra gražiau parašyta poema, negu knyga, ugnies raidėmis išspausdinta padangių skliautuose!?!... Nėra...

Ačiu intelektualiam tiekos amžių triūsui, ačių genijams Koperniko, Galilėjo, Keplerio, Newtono, nežinojimo uždanga nukrito ir nustebusios žmonijos akyse apsireiškė sutvėrimo stebūklai skaisčioje teisybėje.

Deimantus, rubinus, žemčiūgus ir visus brangiuosius akmenis, kuriais puošiasi gražuolės mo-

ters, mes randame ir gi ant dangaus... ar nesuteikia mums nuostabaus reginio? Kiek sveria mūsų romanai lyginant su gamtos istorija?

Štai aš pas ežerą. O koks ir čion reginys... Į rytus kyla aukšti kalnai, prisidengę jaunomis pušaitėmis.

Po kalno kojomis, kur nuolat ežero bangos krantus bučiuoja, — žydi linguoja gražios gėlės.

Netoli, tarp gėlių, sutikau pažįstamą draugę Gr. Jinai švelniomis rankomis laikė kvepiančių gėlių.

— Aš norėčiau su tavim pasiirstyti po ežero bangas.

Ji, būdama tokia gražuolė, kaip ir visuomet, sutiko. Štai tarp kalnų ir bangų mudu du mažoje valtelėj. Vandens minkštos bangos mus myli, supa švelniai... Plaukiame tolyn.

— Ten, už kalnų, girdėti perkūnų trenksimai... artinasi į mus. Ežero krantuose sušunka, tai vėl nutyla, paukščių balsai. Arčiau ežero vidurio bangos pyksta ir daužo mūsų valtelę... net šiurpas pereina kaulus. Pasigrozėję vandens skaištumu, leidžiamės prie kranto.

Panelės Gr. glėby kvepia žolynai... švelnus jos balsas... Ji dainuoja:

“Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka,
Ten mūsų tėvynė graži Lietuva...”

Švelnus vakaru vėjelis draiko ir glosto jos plaukus. Jie švelnučiai, it šilka, veidą bučiuoja...

Valtis sustojo. Krantas. Štai!.. nuo pat ryto iki vakaru ir nuo žemės iki debesų, stulpų pavidale. nušvietė žaibai dangų. Bus trenksmas... Tačiau ne, dar tylu, bet milžiniškos ugnys, ilgu liežuviu pavidale, vartosi po dangų. Šia gražuole palydėjau namon ir padėkoies už duotą pluošteli gėlių grižau. Buvo visur tylu.

Bet štai girdžiu sesers balsą:

“Prie arbatos”.

Aš atvėriau akis, pasijuokiau iš sapno irėjau lauk pažiūrėti.

O saulėtas vasaros rytas taip švelnus. taip gražus. kaip ir sapnais austas, žvaigždėmis papuoštas vakaras!

Mariampolė,
1924—IX—5 d.

Veda Dv. Vadas Kun. Dr. Ig. Česaitis.

KAIP PASIRINKTI GYVENIMO DRAUGĄ?

Atviras Laiškas Sumišusiai Sielai.

Nebeatmenu, ar kuomet nors buvau labiau susirūpinęs kokių nors klausimu, kaip šiuo, kurį man pastatė "Sumišusioji Siela".

Sumišusioji Siela, jeigu tamsta stovi savo gyvenimo kryžkely ir abejonių blaškoma teiraujies, kas turėtų tamstai išspręsti gyvenimo draugą, mane taip pat kasdien tas klausimas neramina. Žvalgausi po knygas, teiraujuos patyrusių asmenų ir nedrįstu plunksnos imtis. O mano dienos suskaitytos. Prieš šio mėnesio 20 dieną turiu rašinį pasiųsti į "Vytį", toks yra spaustuovės reikalavimas. Vienok man malonu pastebėti, kad tamistos klausimu interesuojasi ne viena Vytė ir net Vytis; nes kas kalbama Vytei apie draugo pasirinkimą, kalbama ir Vyčiui, svarbiausiais bruožais, apie draugės pasirinkimą. Beje, kad klausimas būtų aiškesnis, "Sumišusioji Siela", kaip jos laiško turinys liūdija, teiraujasi apie draugą su kuriuo svajuoja susirišti amžinybės — moterystės luomo ryšiais. Eisime į klausimo vidurį.

"O meile, meile! koks tai žodis stebuklingas!
Kad aš įstengčiau jį ištarti, kaip siela jaučia,
Kaip skamba jis širdyje, — pasaulis sudrebėtų
Nuo džiaugsmo įstabaus, nutilęs, įsiklausęs...
O tu, žmogaus širdie, kur dar neakmeninė,
Juk tu ištirptumei, liepsnagai laimei dvelkus?..
(M. Vaitkaus "Žvaigždės Duktė" pusl. 46)

1. *Klaidinga pasižeminimo nuomonė.* — Niekas nesistebi, kad jaunikaitis, prieš susirišiant moterystės ryšiu, laisvai renkasi sau gyvenimo draugę. Jis taip elgiasi vardan savo *esmenės vertybės*. Kodėl mergelė neturėtų tų pačių teisių? Kodėl ji dažnai nepaiso savo vertybės? Pasipynė po kojų koks pabalda ir ji užkibo jam ant kaklo. Reikia atsiminti, kad moterystės aktas turi neatšaukiamos reikšmės ir lengva jausmo ranka jį pasirašydama mergelė savęs nebrangina, tiesiog pasiduoda, dažnai save skandina. Tuo tarpu mergelė tiek pat žmogus, kiek ir bernelis, o neretai ir prakilnesnė. Leisk man, "Sumišusioji Siela", apie tamistą ir kitas tau panašias kelis žodžius pratarti.

Ar tamsta neturi tikrai brangių sielos dovanų? Tamsta esi rimta, turininga mergelė. Ta-

mista esi taupi. Per kelis metus savo darbo tamista įrodei, kad darbštumas yra tamistos pažiba. Tamista esi mandagi, prasilavinusi ir, vainikuojant visa, padori mergelė. Neskaitant tamistos jaunyste žydinčio amžiaus, tamistos grakštumo grožės ir puikių manierų — gracijos, aš neturiu pamato tvirtinti, kad visos kilniosios ypatybės, kurias pažymėjau, tvermingų pastangų vaisius, tamistai duoda tikrosios vertybės? Jeigu taip, ta vertybė stato tamistą ant lygaus aukščio su vyru ir duoda laisvą pasirinkimo teisę. Štai delko, kuomet ieškoma tamistos rankos, turėk ambicijos padiskutuoti, pasverti kandidato nuopelnus ir, jeigu jo nuopelnai pasirodys neužtektini, be pasigailėjimo jam atsakyk. Taip elgdamosi neprasikalsi kuklumui (modesty), bet užakcentuosi savo tikrąją vertybę.

Kodel vienok mūsų sesutės dažnai strimagalviais pažada savo ranką pasipiršusiam vaikiniui? Jos sako, ar bent savō širdy mano, kad maža yra vyrų ir verčiau už by kokio ištekėjus, negu senmerge pasilikus. Bet toks argumentas labai pažemina mūsų jaunuoles. Net nesuprantama, kaip mergelė, kuri paprastai taip brangina savo sielos kilniausias ypatybes, galėtų nieko nepaisydama atiduoti nežinomam asmeniui savo vertybę, grožę ir laimę?

Didelė ir apgailėtina silpnybė! Juk rimto jaunikaičio akyse tokia mergelė turi nebetekti rimtumo ir vertės. Jūsų pačių išrokavimas liepia jums valdyti savo nekantrumą, neskubėti gавus pasiūlymą. Apsvarstykite ramiai savo begalinės reikšmės žingsnį, atsiminkite, kad jis reikalingas didelio susitelkimo iš jūsų pusės. Neskubėkite, ypač rodydamos savo nekantrią ir audringą simpatiją, nedarykite iš kalno pažadų, vengkite neatsargios korespondencijos, kurioje jūs savo širdį atiduotumėte; dabokite save nuo meilingų santykių, kurie jums gėdą darytų, kurių jums gailėtis reiktų. Pasilaikykite sau pilną pasirinkimo laisvę kontroliuodamos savo įkaitusius jausmus, ligūstą imaginaciją.

2. *Tamistos svajonių jaunikaitis — sužiedotinis.* — Bet kurios mintys privalo tamistai šviesti ramioje susitelkimo valandoje? Kokis jaunikaičio tipas — paveikslas vertas yra tamistos meilės? Kad neapsirikus, reikia pašalinti įsivaizduojamus meilės monus, iliuzijas. Jų pavyzdys:

"Patsai oras šiandie meile dvelkia. Meilės ištroškusi, mano krūtinė plečias, lyg beribė, ir neapsakomai godžiai kvėpuoja tuoju meilės žavėsiu... Bet tai — tik šešėlis, kurs širdies nepasotina; tai nuodai, kurie užkrečia dar didesniu troškuliu — ir visa mano esybė ligūstai, sopulingai ilgis meilės, trokšta meilės, veržias prie meilės, slopsta ir, jeigu negaus atsigerti tosios stebuklingos, tosios saldžiosios, o! tada... tada bėda viskam, kas aplinkui! žūtis kliūtims ir... mirtis! mirtis man ir... Lin-

lija! Linlija! kokią meilės pajėgą jaučiu savyje! Kaip vėsulas, rodos, pagaučiau tave! šitomis štai galingomis rankomis, kur taip meilės išalkusios, tave apglėbčiau ir suspausčiau, saldžiai suspausčiau, mirtinai suspausčiau svaigulingam glėbyj, taip jog saldžiausias išgastis tau širdį suimtų, ir mirtis, pražūtingai maloni mirtis vieną akymirkšnį savo šurpiu apsiaustu tau veidan dvilktelėtų!... bet ne! mirtis čia bejėgė, kur gyvenimo šaltinis; nustebus, be galo nustebus, ji pati lyg apmirtų, ir ant pat ribos tarp mirties ir gyvasties mudu, vienu du, užmiršusiu visą pasaulį, ištriptuva laimės spinduliuos — ir akymirkšpis virstų mudviem amžium, o amžius — akymirkšniu... Ei! Linlija! Linlija! visas pasaulis būtų mum nuostabiai kvepianti, žavimai skaisiti gėlė, o pačioj tos gėlės širdy būtųva mudu su neapsakomąja mudviejų laime... ir, žvilgėdamu, lyg brangios naugės šurpiame galingiausios ugnies tvane, skleistuva gaivią laimės šilimą ir šviesa aplinkui... Ei! jaučiu: su tavim prie krūtinės galinčias džiaugsmo sparnais iškilčiau į neregėtas aukštybes, ir ta širdis, ta tamsioji bedugnė, kurioj aibės gūdžių jausmų, lyg baugių šmėklų mėtosi, pamiltų, rodos, visa, kas gražu ir gera, ir toji meilė priglaustų net žmones!..."

Taip svajoja apie meilę Džengardas "Žvaigždės Duktė" dramoje. Tas pats Džengardas, kur II veiksmo ligūstai myli Linliją, IV veiksmo nuteisia ją bado mirtimi:

"Sargai, imkit ir pririškite ją kryžiškai prie Dievo statulos. Toji, kuri galėjo būti žemės dukrų pažiba, žmonių ir Dievo akimis paguoda, Dievo sužadotinė, nyks. Jo akyvaizdoj, kaip žiburys, misdama savo gyvybe, — bausmės auka!"...

Ar nekarti meilės ironija! Gi kiek meilės aukų atnašaujama ant šeimos aukuro, kuomet jo pamatai pagrįsti nesveika vaizduotės-imaginacijos, jausmų meile! Šiandien mylimos, ryt prasikeikiama.

Ne, vadovaujančioji jaunuolės svajonių mintis kitokį pagrindą turi apčiuopti. Tamista mąstys, kad ilgėje gyvenimo kelionėje yra klaidų takelių, kuriais vienai nepigu eiti; kad yra skardžių kalnelių, reikia stiprios rankos, kuri pergaltų; kad yra pavojingų bedugnių, kurias apeinant neužtenka savosios drąsos ir išminties. Tamista pastebėsi taip pat kad, Apvaizdos tvarką pagerbiant, meilė klausosi žmonių giminei palaikyti įstatymo, ir kad tokiu būdu geriausias moterystės tikslas yra gyvybė perduoti. Tos didžiosios idėjos savaimi iškilus susikaupimo valandoje ir tamista suprasi, kad, besirenkant sau gyvenimo draugą, nebegalima remtis saldžiais jausmais, paviršutiniais išpūdziais, neapčiuopiamu instinktu, nes čia sprendžiama apie tamistos ir tamistos vaikų ateitį.

Klausimą taip aiškiai pasistačius, tamistai ir tiems, kurie turės gimti iš tamistos, dabar jau suprantamiau, kuo privalo būti gyvenimo draugas.

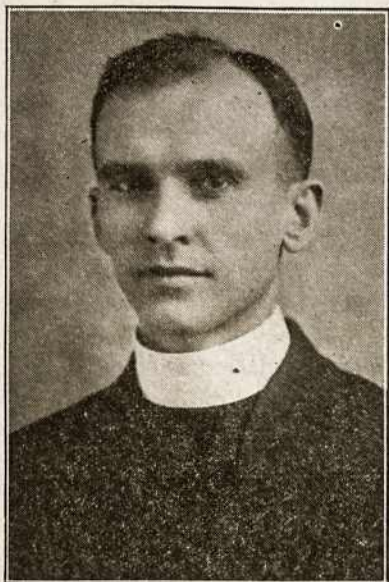
a) *Jis privalo būti vyras sveikas.* — Sveika-

ta pirmiausia. Klausiu tamistos, ar galėtumei visą savo jaunystę praleisti su paliegusiu vyru, kurio gyvybė skurdžiai velkasi ir kiekvieną dieną vis labiau gęsta, nyksta? Ką čia pagelbės kantrybė, išsižadėjimas, pasiaukojimas, kuomet jokios vilties nėra? Pirmiaisiais susituokimo metais, moteries meilė stengiasi nepaisyti vyro nesveikatos; ji tikisi savo rūpestinga globa jį pagydyti. Bet netrukus ji nebetenka drąsos; ji supranta, kad net patsai gyvybės šaltinis yra užnuodintas, ir kad visos jos pastangos tuščios. Tuomet ji nepaguodžiamai liūdna; ji dar kovoja, bet tik iš pareigos, ir kuomet mėnesiai ir metai slenka, sveikata pegerėti nepageri, nebėra vilties pagyti, ji sunkiai tebegali apsiginti nuo nusiminimo.

Gi ką sakyti apie vaikus? Klausiu tamistos ir jaunuomenės, kurios pulsas muša tvirtai ir karštai, jaunuomenės, kuri turi kilnios ambicijos gausiai dauginti gyvybę, atsakyk. Ar nori, kad gimusios esybės būtų gyvos ar kovojančios su mirtimi? Prisimink sau tuos ligūstus kūdikius, silpnus, kančios antspaudu pažymėtus, iš blyškusių, nesveiko kraujo, kurių tiek daug esi mačiusi dideliuose miestuose; pagalvok, ar tavo širdis neliūdės žiūrint į savo bernaičius ar mergaites tiek pat nelaimingus ir vengdama tos nelaimės šiandien daryk priesaiką ištekėti tik už vyro sveiko.

b) *Jis privalo būti vyras garbės.* — Reikalauk taip pat dvasios sveikatos, kurią galima vienu žodžiu aptarti: garbė. Žodis yra trumpas, bet jis ilgas. Tai reiškia, kad tamistos vyras skaitys savo pareigą pagerbti ir ginti tamistos vertybę, kaip savąją, kad matydamas tamistoj savąją pusę, jis dalinsis tamistos rūpesniais, darbais ir vargais; kad kiekvienoje gyvenimo aplinkybėje ir visur, jis bus prie tamistos šalies, nes jis iškilminga priesaika jungtųjų dienoje taip yra pasižadėjęs, ir kiekvienas žino, ką reiškia garbės vyro žodis.

c) *Jis privalo būti vyras religingas.* — Ar jau nieko daugiau nebelieka nuo jo reikalauti? Taip. Kad būtumei pilnai rami, galutinai laiminga, tekėk tik už religingo vyro. Religija palaiko dorą, ji yra šeimos oras, kuriuo kasdien reikia kvėpuoti. Kasdieninių sielvartų rate, ji šviečia ir gaivina; prieš pagundas ir nepasisekimus, siela teatsispiria tikėjimu ir malda. Jeigu tamistos vyro energija ir jautrumas remiasi tais pamatais, jis nesvyruos. Čia reikia atsiminti ir kiti dalykai. Tamista nori mylėti savo vyrą nedalinama širdimi. Suprask, jeigu jis tamistai bus svetimas savo tikibiniais įsitikinimais, judviejų tarpe nebegali būti tikros, nuoširdžios

KUN. JUOZAS MARTIS,

klebonas šv. Kazimiero liet. parapijos Gary, Ind., L. V. 82-ros kp. narys, visuomenės veikėjas ir didis jaunimo prietelis.

meilės, saldžios paguodos ir susiramino. Ir nenuostabu. Nes juk judu nebeturita bendro vilties pamato. Kadangi tamista žinai, kad anapus grabo tamistos laukia naujasai gyvenimas, pasielgk sulyg savo tikėjimo mokslo: jis tamistai sako, kad norint save išganyti, reikia tikėti į Dievą Sutvėrėją ir Išganytoją. Pasirink tad sau gyvenimo draugą tik iš giliai tikinčiųjų jaunuolių tarpo ir tuo būdu tamistos meilė amžius gyvens.

C. Imaginacija — vaizduotė yra bloga patarėja. — Meilė, sakoma, apakina, akis užriša ir apkvailina. Ir kiek jaunų mergaičių klausydamos vien aklos simpatijos, lytinio (seksualio) jausmo patraukimo surado savo pražūtį! Tie žiburiai, kuriuos geiduliai staiga uždegė, nebeturi rytojaus. Blykstelėjo, kaip žaibas, ir čia jau užgeso.

Reikia apgalvoto pasirinkimo. — Ne taip elgiasi protingoji mergaitė. Kuomet ji įsimylėjo į jaunikaitį, ji jam tuojaus nepasisako, širdies neišlieja, bet tyliai jį studijuoja, observuoja. Ji neįtarinėja neteislingai jo charakterio ypatybių, jo pasielgimo, jo veikimo būdo, ji vienok akilai visko neužgiria; ji nesprendžia, pakol neturi aiškios nuomonės. Ir kadangi jos širdis yra suinteresuota ir gali apsirikti, ji drįsta klausyti patarimo. Ji meldžiasi pirmiausiai prie To,

Kurs yra įkūnytoji Išmintis. Paskui, nesigėdina ir nepuikauja, ji pasisako saviems ir, pareikšdama savo opiniją, atsiklausia jų patyrimo. Šiame atsitikime tikrosios draugės gali daug rimtų pastabų padaryti. Kiek kartų protinga ir nuoširdi draugė atidengia tai, kas įsimylėjusios akim neižiūrima!

Pasirinkimo kontrolė liepia visas priemones gudriai pavartoti; nei vienos neniekinti. Juk sprendžiama apie tikrąją vyro vertę su kuriuo amžinai jungiama savo likimas. Jeigu visos jaunosios mergaitės būtų užtektinai išmintingos ir neskubėtų panaudodamos reikalingo laiko, jungtuvės nebūtų panašios į paprastą loteriją, kurioje mergaitė ištraukia blogą tikieta ir vaitoja, skundžiasi vyro neištikimybe, sulaužytu gyvenimu.

Jungtuvės — ne loterija; jungtuvės — sakramentalis aktas. Nuo jo pareina laimė arba nelaimė. Delto reikia rimtai ir išmintingai prie jo rengtis. Aš giliausiai esu įsitikinęs, kad "Sumišusioji Siela" pasinaudosi šiomis mintimis ir sukūrsi laimingą šeimyną. Gi kuomet mano linkėjimai įvyks, atsimink "patarėją" savo maldose, kurs nuoširdžiai nori prisidėti prie tamistos laimės.

J. Naruševičius.

Mūs gyvenimas — kelionė
Trumpa laikinoji,
O ne viltis saldžios laimės,
Kurį rast svajoji.

Tad pasauly neprotinga
Daug turtų prikrauti,
Kurie tavęs neišgelbės,
Kaip reiks mirtį gauti.

Jeigu nori būt doringu
Ir nužemintos sielos,
Patylėk, kai tave kaltin',
Nesupyki niekadus;

Dovanok, jeigu nuskriaudžia,
Jeigu giria, neklausyk,
Pamylėkl visus lygiai
Ir visiems gera daryk.

Kaip geležį rūdys naikina
Ir galutinai ji suėda,
Taip veikia į mus tinginystė,
Ji kūna ir sielą apsėda.

Ir visa, kas yra geresnio,
Ji skubinas veik panaikinti,
Į vargą baisiausį įtraukti,
Jame amžinai paskandinti.

Pastabos ir Apžvalga.

— *Iš Wilkes Barrių padangės.* Dv. Vado pranešimu, Wilkes Barrių 104 kp. ima rodyti tvirtos gyvybės, kuria ji pasirijus įjudint ir kitų kolonijų jaunimą.

— *Malonūs atbalsiai.* "Vyty" prabilus apie rėmimą katalikų spaudos, ypač apie platinimą mūsų organo, pasigirsta malonūs atbalsiai. Ne žodžiais, bet darbais. Prenumeratos pradeda eit, ypač į Lietuvą. Tik, draugužiai, daugiau darbo ir pasišventimo!

— *Amžiną atilsį.* Š. m. spalio 9 dieną atsisakė su šiuo pasauliu jauna Vytė, 16 kp. narė, Katrė Budrienė (Smalinskiūtė), A. Budrio, L. Vyčių Chicagos apskričio pirmininko žmona. Chicagos Vyčiai darbingai narei parodė gilios pagarbos gausiai lankydami šermenis ir sunešdami buketus gėlių.

A. a. Katrina mirė po sunkaus gimdymo, palikdama našlaitę dukrelę.

— *Čampionatas 13 kp.* Beisbolo rungtynių sezonas jau pasibaigė. Chicagos B. Lygos čampionatas teko 13-tai kuopai, kuri per Vyčių 12-jį Seimą rungtyniavo su homesteadiečiais ir turėjo žymiai persveriantį laimėjimą. Metikas (pyčeris) Paulikas liko šių metų beisbolo žvaigždė. Kas bus kitą metų, pagyvenę pamatysim.

— *Kun. Dr. F. Kemėšis,* L. V. organizacijos garbės narys, Lietuvos valdžios liko paskirtas Dotnavos Ūkio Akademijoje profesorium. Dėstinės politinę ekonomiją ir ūkio kooperaciją. Laimingas kloties tėvynės dirvonuose!

— *"Geri reiškiniai".* Tokia antraštė Lietuvos Šaulių organe "Trimitė", remiantis Finansų Ministerijos Statistikos biūro paskelbtais daviniais apie šalies gyventojus sulig jų amžiaus, reiškia vilties, kad Lietuva padarytas jai nuoskaudas gal atitaisyti ginklu, jei tik militaristų žmonių paruošimas tinkamai būtų pastatytas. Lietuva galėtų į karo lauką išstatyti apie 400,000 vyrų. Tai didelė garantija tautos laisvei ir nepriklausomybei palaikyti bei nuoskaudas atitaisyti.

Toliaus "Trimitas" rašo:

"Antras geras reiškinys, tai tas, kad šį rudinį į Lietuvos Universitetą Kaune įstojo netoli tūkstančio studentų ir viso Universitete dabar bus per 3000 studentų. Tai labai gražus skaičius. Po dešimt metų mes turėsime jau pakankamai inteligentų. Kai kas rūpinasi, kad jų gali būti per daug. Tai neišmintingas rūpesnis". "Radę būdą išsimokyti, ras būdą ir surasti sau darbą. Pas mus praprasta manyti, kad baigęs Universitetą jaunuolis būtina turi būti gydytojas, kunigas, advokatas, in-

žinierius ir tt. Tai yra klaidinga nuomonė. Baigęs Universitetą gali būti ir paprastas ūkininkas, ir prekybininkas ir amatininkas". "Laiminga ta šalis, kuri turi ne tik gydytoją, pabaigusį aukštąjį mokslą, bet ir ūkininką, ir amatininką ir prekybininką ir paprastą darbininką. Ten tautinis, kultūrinis ir ekonominis susipratimas yra aukštas ir tokiam šalis netenka drebeti dėl savo laisvės ir ateities! Baigęs aukštąjį mokslą žmogus geriau supranta savo šalies ir tautos reikalus, moka geriau pasišvęsti savo šalies gerovei. Taigi, jis yra labiau pageidaujamas pilietis kultūringoje visuomenėje. Deito tenka su džiaugsmu žiureti į mūsų tėvų žemės ateitį, matant besimokant mūsų Universitete tiek jaunimo. Tik galima, kad lietuvių nušimtis jame tur būt dar neatatinka gyventojų nušimčių. Bet ir šita turės pasitaisyti netolimoje ateity".

Mes pripažįstam abu metodu — mokslą ir ginklą — reikalingais ginti ir saugoti tautos nepriklausomybei. Jei lietuviai būtų pasitikę vien pastaruoju, šiandien tikrai būtų unksę po letena vieno kurio iš trijų kaimynų. "Militarizmas" buvo reikalingas apsiginti nuo bolševikų, nuo vokiečių ir nuo lenkų.

Bet antroji "Trimitė" mintis mums labiau patinka. Lietuvoj vis daugiau atsiranda žmonių, kurie iš šaknų rauja lauk įsisenėjusią iš rusų laikų "tradiciją", kad "mokyti žmogui gėda dirbt paprastas darbas". Tautos apšvieta ir kultūra yra tvirčiausia garantija jos laisvės ir nepriklausomybės.

— *Kas rinkimus laimėjo?* Š. m. rugsėjo 19 ir 20 dd. Lietuvoj įvyko savivaldybių rinkimai. Savivaldybių organai rūpina vietinių žmonių reikalus, kaip tai: rūpinas apšvieta, mokyklų steigimu, kelių taisymu, miestų tvarka ir švara, ligoninių užlaikymu ir tt. Todėl ne vis vien yra žmonėms, kas į tų savivaldybių organus patenka. Pastarieji rinkimai praėjo su didele partijų agitacija. Kadangi miestų ir miestelių rinkimų daviniai visuomet ankščiau sužinomi ir kadangi miestuose apšvieta yra žydų, lenkų, vokiečių ir mūsiečių — "internacionalistų", tai ir nenuostabu, kad pirmieji daviniai davė progos apsidžiaugt socialistams. Lietuvoj ir čia, Amerikoje, pasirodžius pirmiems rinkimų daviniais, socialistai ir visi kiti elementai, arčiau stovį prie "internacionalo", trynė rankas ir reiškė džiaugsmo dėl katalikų pralaimėjimo. Bet pradėjo eiti daviniai iš plačios Lietuvos provincijų ir šitą socialistų ankstyvą džiaugsmą į ašaras pavertė. Provincijoje, išskiriant nežymų skaičių miestelių ir valščių, laimėjo katalikai. Ko šviesesnės ir labiau susipratę apylinkės, kaip Suvalkijoje, to katalikai didesnius laimėjimus turi. Tad geriausias vaistas žmones pagydyt nuo "internacionalo" tvaiko, — kėlimas apšvietos ir susipratimo.

Lietuvos Pavasarininkai ir Ateitininkai ne-

užilgo Lietuvai duos naują piliečių kartą, kurios nepajudins jokios pagundos iš Maskvos ar iš masonerijos.

— *Progos amerikiečiams.* — Lietuvoj gyvenimas eina į normales vėžes. Pastoviausias ir ramiausias yra žemės ūkio gyvenimas. Ūkininkas nebijo jokių bedarbių, jokių politinių perversmų, nes žino, kad iš jo žemės nieks nepavogs ir nenusineš. Daugiau jis bijo gamtos ryškės — perkūnėlio, ledų, perdidelės sausumos ar šlapumos.

Amerikiečiams, turintiems skatiko ir mylinčiams ramų sotų Lietuvos sodžiaus gyvenimą, dabar yra gera proga įsigyti žemės, pačios geriausios, nes iš dvarų centrų. Kai kurie amerikiečiai, kaip kun. A. Briška, jau pasinaudojo proga.

Žemė dabar pigi ir yra jos pirkti. Štai ką rašo F. Virakas, „Darbininko“ bendradarbis, žinomas darbuotojas:

„Žemė Lietuvoje šiuo tarpu labai pigi. Kas iš amerikiečių svajoja apie ūkio ar dvarelį pirkimą, tai dabar geriausias laikas. Negalimas daiktas, kad toks žemės pigumas tęstųsi ilgai. Už \$3,000 galima gerą dvarvietę nusipirkti su geromis triobomis. Norintieji tokių žemių pirkti gali kreiptis į Ūkio ministeriją.

Miškas Lietuvoje irgi daug dabar pigesnis, negu pirmiau”.

Žinoma, kad tokia proga nebus amžina. Tad kam ji lauktina, tepasinaudoja.

— *Kur „Aušros Sūnus“?* Mums gerai žinomas „Vyčio“ nuolatinis bendradarbis, Pr. Genys, „Tautos Vairo“ Nr. 27 aprašo, kokio įspūdžio padarė Šiauliuose pastatymas scenoj Sof. Čiurlionienės-Kimantaitės kūrinio „Aušros Sūnus.“ Jame vaizduojama spaudos draudimo metas, spaudos nešėjų pasišventimas. Jis rašo:

„Suskambėjo. Pakilo uždanga. Prieš akis išaušo Aušros gdynė. Tyros vargšo lietuvių svajonės, viltis, pasiryžimas ir darbas. Tų laikų vargdienio lietuvių skausmas, džiaugsmas ir laimėjimo viltis savaime liejasi į vieną griaudžią, žadinančią armoniją, stiprindama tautišką sąmonę. Rodos, būtų nesvarbu girti ar peikti artistus; svarbiau pastebėti tą, ką jie sukūrė žiūrėtojų širdyse. Būta laiko tautos gyvenime, kurio atsiminimas vien ašaras, skausmą ir... viltį žadina. Ne veltui dabar žiūrėtojų širdys verkė, iš akių riedėjo ašaros, kaip sidabrinė rytmečio rasa, o siela priesaikos žodžius kalbėjo... Visas abejones nustumia tos galingos idėjos, ir Aušros sūnų sukurtas įspūdis stiprina tautišką sąmonę”.

Jau metai laiko praėjo, kaip spauda pranešė apie „Aušros Sūnaus“ kūrinio atsiradimą, jo statymą Lietuvoj, sukeliame įspūdžius ir tt. Iki šiai dienai dairomės po vietinę spaudą, bet niekur nepasirodo „Aušros Sūnus“ mūsų scenoje.

O „Aušros Sūnus“ mums reikalingas. Jis,

rasit, atšildytų nevieną tautinės apatijos apimtą lietuvį, įkvėptų daugiau idealingumo, pasišventimo.

Tad, kur „Aušros Sūnus“? Kame dalykas, kad jis nepasirodo mūsų tarpe? Priežastis bene bus nore kodaugiausia pasipelnyti iš amerikiečių. Ir, žinoma, kol nesusiras „monopolėiko“, kurs sugebės daugiau dolerių surinkt, tol „Aušros Sūnaus“ nepamatysim, kaip negalim pamatyt ir išgirst kitų kūrinių vėlesniu laiku išleistų Lietuvoj.

Ir taip, Amerikos lietuvių visuomenė liko ta melžiamoji tprukutė, iš kurios daug norima gaut, o nieko nenorima duot. Nesistebėkim, kad tokiu būdu melžiamoji „tprukutė“ darosi bergždesnė ir gal visai nunykt.

— *„Išėivijos tautinė problema“.* Prof. Dr. kun. F. Kemėšis valstybės organe „Lietuva“ aukščiau padėta antrašte, plačiai aprašo Amerikos lietuvių gyvenimą, kiek Dėdės Samo žemėj jų esama, kaip jiems gyvenasi, ypač plačiai apsisitodamas apie lietuvių pavojus ir priemones ir būdus jai gelbėti. Nesigaili pasmerkimo žodžių dvasiškijai, piktinai faktui, kad šv. Jurgio par. bažnyčioj, Chicago, Ill. likę įvesta anglų kalba pamokslai. Duoda charakteringų pastabų amerikiečiams lietuviams ir Lietuvos žmonėms. Štai kai kurios amerikiečiams:

„Netaktas grįžtančių į Lietuvą amerikiečių. Kelius ml. dol. per kelus metus sudėję, kenolika ar daugiau milijonų atsuntę savo giminėms, amerikiečiai nori jausti, kad jie yra nupirkę Lietuvą ir jos laisvę. Tiesa, tie milijonai nemaža nusvėrė mūsų tautos atgimimui. Bet jie užmiršta dū dalyku: viena — kad Lietuvos žmonių aukos kovoje už laisvę, kraujų ir gyvybę yra be palyginimo aukštesnės vertės; antra gi — išėiviai, palikdami savo kraštą, tik materialiai imant padarė savo šaliai nuostolių už šimtus milijonų dolerių, dabar jie tik skolą moka ir tai tik dalį tos skolos teatmokėjo. Lietuvos lietuviai, nors širdyje, gal, ir būtų linkę pripažinti amerikiečių nuopelnus, bet teisingai laukia ir reikalauja, kad išėiviai pagerbtų jų pasišventimo vaisių: Lietuvos valstybę, josios įstaigas ir tt. O kada kai kurie amerikiečiai, atvažiavę, imdavo pūstis ir daryti įvairių priekaištų tėvynės lietuviams, tai nenuostabu, kad tie užsigaudavo ir savaip atsimekdavo”.

O štai antroji medalio pusė — kaltės Lietuvos vyriausybės ir visuomenės:

„1920-tais metais daugelis amerikiečių metėsi į Lietuvą, kad nusipirktų žemės. Kibti į prekybą ir pramonę jiems buvo nelengva. Nežinojo, kaip, ką, ir kur. Amerikoje jokių mokyklų neišėėjo, amato nepramoko. Iš biznių — tik karčemių geriau suprato. Čia Lietuvoje niekas jiems nepadėjo ir nepatarė. Nebuvo kas pamoko, ar padėd. Gal nē noro nebuvo. Kurie puolėsi į prekybą ir pramonę, mažne visi nudegė. Tad liko žemė. Bet vyriausybė prie žemės neprileido. Jei gu būtų prileidusi, gal didžiama dvarų būtų šian-

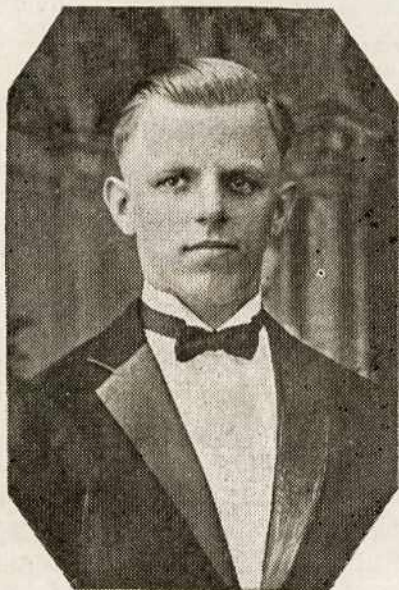
dien jau lietuvių rankose. Ponai iš vokiškų markių ne kiek ten būtų susikūrę.

“Prie žemės neprileido, o pinigų iš jų atėmė. Čia jau ne vyriausybės, o mūsų bankininkų “nuopelnas”. Argi nuostabu, kad kiekvienas iš tų, kurie sugrįžo tokiu būdu apiplėšti ir turėjo viską iš naujo pradėti — kad jie keikią Lietuvą, jos valdžią ir jos įstaigas? Daugelis nebegalėjo nei grįžti, nebūdami Amerikos piliečiais. Tie čia vargsta ir Lietuvai neskundžia nupeikimų savo laiškuose, rašomuose amerikiečiams, giminėms ar draugams.

“Ministerijų tvarką mes ėmėmės iš senosios Rusijos. Ten valdininkas netarnavo žmonėms, o valdė ir žmones vargino. Panašiai buvo ir pas mus, o iš dalies dar ir dabar tebėra. Amerikos valdininko psichologija visai kitokia. Jisai tenai visuomenės tarnas. Turi patarnauti kiekvienam greitai ir mandagiai. Kitaip ir būti negali, nes biurokrato ar pikčiurnos rinkėjai nepakės, atkeršys jam, ar jį pastačiusiam viršininkui, — nebeišrinkdami per tolimesnius rinkimus. Mūsų išėivija Amerikoje apsi-prato su tokia tvarka, ir nenuostabu, kad jiems keista ir priklu atrodo daugelis bereikalingų formalumų mūsų valdžios ir finansų įstaigose, arba mūsų kai kurių valdininkų užriestos nosys ir pasipūtusios minos. Beveik kiekvienas amerikietis, atsilankęs Lietuvon, turėjęs reikalo valdžios įstaigose ar bankuose, sugrįžęs į Ameriką pripasakoja devynias galybes savo prityrimų Lietuvoje, nesigailėdamas aštrios kritikos, neįeidamas į padėtį ir galimybes ir tt.”

Prie tolesnių priežasčių priskaitoma nevykusi Liet. piliečių registracija Amerikoje, ignoravimas amerikiečių kaip žmonių, naudingų valstybei ir tautai, o noras vien tik dolerių pasigau-dyti.

Toki raštai, nušviečiantys vieną ir kitą medalio pusę, be abejo, ne vienam atidarys akis ir ves prie didesnio susipratimo ir susiartinimo.

PRANAS PALULIS,

L. V. Spaustuvės Revizijos Komisijos narys, vienas pirmųjų organizatorių Sporto Skyriaus Chicagoje, dabartinis L. V. Chicago Apskričio Beisbolo Lygos išdėininkas. Dabartinis L. Vyčių organizacijos generalis Sporto Sekcijos Vedėjas.

MŪSŲ DZIMDZIDRIMDZINIKKAI.

Kompozitorius ir Artistas A. Vanagaitis...

Komp. A. Vanagaitis yra dalyviu “Dzimdzi-Drimdzi” Vodevilio. Jo dalyvavimas vaidini-muose priduoja daug svarbos, nes jis yra vienintelis *artistas-komikas* Liet. Valstybiniam Dramos teatre. Be to jis, kaip muzikas, tvarko visą muzikalę dalį “Dzimdzi-Drimdzi” vaidinimuo-se. Komp. Vanagaitis mums žinomas ir iš jo patiektų chorams 8 liaudies dainų ir kitų, kurios, kaip sužinojome, neūžigo išeis iš spaudos. Maišytiems chorams spausdinama dabar sekantios dainos: 1, *Vilnius* (Ei pasauli! Mes be Vilniaus nenurimsim), 2, *Maida* (zuvusiems už Lietuvos nepriklausomybę), 3, *Komiška* daina *Dzimdzi-Drimdzi* ir l. d. “*Iš rytų šalelės*”. Pastarosios dvi yra liaudies dainos. Iš dainos “*Dz-Dr.*” artistai pasisavino vardą ir sudarė lietuvišką vodevilį, kuris labai įdomus, nes daug gražių dainelių dainuojama, kurios daugiausiai originalės A. Vanagaičio kompozicijos. Mes linkime gerb. A. Vanagaičiui ir jo draugams pasekmingai darbuotis dėl mūsų Tėvynės Lietuvos.

G. A. Vanagaičio kompozicijos yra originalios, gražios ir grynai lietuviškos dvasios. Jo originalūs kūriniai daugiausiai išsivysto iš mūsų liaudies dainelių. Operos Kūrėjas Kipras Petrauskas, pirmaeilis pasaulinis dainininkas, A. Vanagaičio kompozicijas ne tik Lietuvoje, bet ir Vokietijoje, Latvijoje ir kitur dainavo, nes jos talpina savyje daug gražios fantazijos. Gerb. K. Petrauskas A. Vanagaičio romansus įvertina aukščiau už visus, kuriuos mūsų muzikos literatūra turi. Gaila, kad A. V. neišleidžia tų savo kūrinių. Amerikos lietuvių jaunimas labai pagėidauja lietuviškų romansų, nes jų lietuvių kalboje kaip ir nėra. Pažymėtina tas, kad Vanagaičio dainelės yra labai lengvutės ir turtingos garmonija. Tai liaudies dainų garmonizatorius. Jo pirmos “8 liaudies dainos” talpina savyje labai gražiai garmonizuotas daineles. Nekurių dainų garmonija—ideali. A. Vanagaitis paprastą dainelę sugarmonizuoja taip, kad malonu chorui dainuoti. Paimkit pav. “Aš mergytė”, tai tiesiog geniališkai.

“Vyčių” chorai privalėtų A. Vanagaičio dainas išanksto užsisakyti ir jam besilankant galėtų chorų vedėjai su gerb. kompozitorium susitikti, kuris suteiktų žinių apie savo dainų išpildymą.

A. Vanagaičio kompozicijas galite užsisakyti pas p. X. *Strumskij*, P. O. Box 342, Brooklyn, N. Y., Yra per jį leistų: “*Stasys*”, “*Dūdelė*” ir “8 liaudies dainos” (visos komiško ir linksmo turinio).

Mes lauksime gerb. Kompozitoriaus Chicago apsilankant, kuris su savo Draugais Artistais žada pradžioje gruodžio mėn. pribūti su gastrolėms.

Sveikinam naujas meno pajėgas!

Valio lietuvių menas!

Valio lietuviai menininkai!

X.

O-Kr. Miečius.

NEUŽMIRŠKIT IR JŲ NUOPELNŲ.

Visų tautų pirmuosius istorijos lapus užpovė didikai: kunigaikščiai, grafai, bajorai. Nes tik jie galėjo ir vadovavo valstybėms, karuose, politikoj ir tt. Tik jie ir kunigo rūbais galėjo stovėti prieš altorių ir savo švelnėmis rankomis žmoniją laiminti.

Bet štai! šiandien prie valstybės vairo ir altoriaus gali ir stovi muzikas.

Gal būt, kad toks pasauly dėsnis rutuliuojas. Klysta, tvirksta didikas — tvirksta ir muzikas. Privilegiuoti luomai ištvirkto nuo lepaus gyvenimo; apakinti savo aistros spaudė liaudį. Galop liaudis nusimetė nuo savo sprando ir pamaži iškilo sulig didiko, bet neapykanta pasiliko užanspauduota. Be to, priėjo šių išvadų: gera, kas nearistokratiška.

Panašiai buvo ir su lietuviais. Ponai spaudė valstiečius baudžiava, daugumoj sulenkėjo. Taigi dalis Lietuvos visuomenės aristokratų ir jų darbų neapkenčia. bet ar visi jie nusikalto? Pirmiausiai tie ponai, gyvendami gražiuose Lietuvos dvaruose, ne visi sulenkėjo. Daugelis jų pasidarbavo tai švietimo srity, tai dailės, tai ekonomijos — grynai Lietuvos gerovei.

Kas gi pirmieji Lietuvos romantikai, ar ne bajorai? Baužas, Poška, Ivinskas ir kiti. Kas pirmi griebiasi susikurti Lietuvos valstybę, ar ne bajorai? — Voldemaras (?), Lubič-Milašius ir kiti.

Vysk. A. J. Giedraitis rūpinasi lietuvius knygomis aprūpinti, rūpinasi lietuviška kunigų seminarija. Grafas Tiškevičius iš žemaičių šelpia moksleivius. Baj. Svydas (Mariamp. aps.), savo dvare Mockavoj įsteigia apie 188...? met. mokyklą ir susirinkus apie 80 vaikų kasdien duoda jiems pietų. Kunigaikštis J. Oginskas iš Rietavo užlaiko pas save pagarsėjusį kalendoriais žemaičių rašytoją Ivinską.

Apie 1883 m. kunigaikštis Bagdonas Oginskas ruošia sau simfonijos orkestrą ir chorą ir tuo tikslu imdavo neturtingų tėvų vaikus ir mo-

kydavo juos griežti orkestro instrumentais. Panašią mokyklą įsteigė ir jo brosis M. Oginskas Piungėj.

Matome; kad Oginskai ne tik žadino lietuvių širdy dainą ir muziką, bet nevienam lietuviui davė gaminybes placiai p azinti dailės sritį. Taip pat sie aristokratai zinomi Lietuvoj savo didžiuliais albumais, vaizdais iš senovės lietuvių gyvenimo.

Alvito dvaro galva (Vilkav. aps.) savo bernams nuosų laikų lepdavo rinkties netoai jo namų ir gaingai padainuoti. Grafas A. Tiškevičius buvamas žemaičių vyskupu, 1745 m. prašo popiezių, kad sis darytų į valdžią įtakos pagerinti darbininkų būvį.

Taip pat daugelis bajorų veda Lietuvoj labai pavyztingai ukius (daug puikiau, negu dabartiniai dainai). vienu zodziu ir jie daug nuveikę Lietuvos naudai. Kas noretų placiau apie didikų nuopelnus pasiskaityti, lai atsiverčia š. m. geguzes mėn. "Lietuvą".

Taigi neužmirškime ir jų nuopelnų, arba nebūkime soviništais.

Red. prierasas. Kad ne visi Lietuvoj gyvenę didikai, grajai, bajorai, dvarininkai ir kiti aristokratai buvo Lietuvos išgamomis, apie tai negincyuna. Bet tik nezymi jų dailė darė gero taut kraštui, iš kurio gyveno. Dauguma iš jų čia sėmė turtą, o lėbavo ir praleisdavo Berlyne, Paryziuj, Londone, Varšuvoj ir kitur. Jie palaikė bandžiavą, kurią prisiminus, lietuvių šurpūniai sukrito. Jie Lietuvos kumetį darbininką laikė šaltuose kumetynuose. Tas kumetis nuo lopšio iki grao lentos tik vargą, skurdą, šlapią aukojį ir kiunpes dėvėjo, juoda duona ir buive kone visą amžį misdamas. Jis buvo izoliuotas iš socialio, kultūrinio gyvenimo.

Didikai trukdė jau atgimusios lietuvių tautos aspiracijas ir darbą.

Ar lietuviai šovinistai? Ne. Rusai didikus išpiovė, latviai išvaikė, kiti irgi nešvelniau pasielgė. Negirdėta, kad lietuviai, paėmę valdžią į rankas, būt tiksliai žudę didikus. Žemės reforma, tiesa, skaudžiai nuplakė juos. Bet tai atitaisymas istorinės klaidos, tai atstatymas į teises žmogaus, kuriam šventai tos teisės priklausio.

Teisinga ir jausli tauta mokės pagerbti tuos, kurie jos gerove rūpinosi, o nususuks nuo tų, kurie ją niekino ir į vargo tvaną buvo įspaudę.

Kalvarijos žydėlis, užritęs ant arklio balną, rengias ir pats jau tūpti.

— E! kaip tu joji — tarė žmogus, — juk balnas ne tuo galu...

— Oi, o ar tamysta žinai, į kokiam galą aš josiu?

M. K.

MAR. JOKUBAITĖ,

Moterų Sąjungos darbuotoja, tris metus ėjus pirmininkės pareigas, dabar literatinės komisijos narė. Gabi kalbėjoja ir organizatorė.

Sulietuvino A. Matutis.

Shakespeare ir Linkolnas.

— EPILOGAS —

Vaidmenys šešėliuose. 19— m. vėlybojo pavasario vakare VYLIUS SHAKESPEARE sėdžiąs ant pavirtusio medžio ties sriovenančių girios šaltinėliu. Moderniai spiritualistinio mokslo šalininkai, gyvai "įsitikinę" sakomąjį mokslą ir reiškiantieji turint susisiekimus su mirusiųjų dvasiomis, turėtų nudžiugti iš Dainiaus tokio gerojo elgimosi būdo, jog teikėsi taip pasirodyti. Ir kai šaltinėlis, smarkiai sriovena ir vietomis

verpetuoja akmenėlių ir žvirgždyno paviršiuje, valkiodamas šen ir ten su savim mažytes smėlio daleles, atkartotinai paliesdamas lapynų šešėlius ir gilumėlio tamsumą, tai susimąstęs Dainius paprastuoju senuoju įpratimu svarsto tą viską kas neapimtina, ir, kaip visada, neliaująs tvirtis nepasiekiamųjų išminties aukštesnybių galutinumo.

Ir iš naujo besvarstant jam ir bedūmojant apie savo pamokslus akmenyse, apie

knygas sriovenančiuose upeliuose, ir, apie šlamančias gyvąja kalba girias, tai pasirodo žmogus—ABRAOMAS LINCOLNAS—šešėlis, didingas savo ūgiu, per girią besigretinąs ir slenkąs į Dainių. Ir SHAKESPEARE'ŲO veidas nušvinta, parodąs džiuginančią maloningą pažintinumo išraišką ir pirmasis užveda kalbą.

—x— •

Shakespeare: Sveikas — ar tai tik ne Abraomas? Tai nepaprastas mudviejų susitikimas tokioje gražioje vietoje.

Linkolnas: Gerą vakarą, Vyliau. Aš gi nenorėjau sutrukdyti tavo svajonių, tačiau —

Shakespeare: O geresnės už šitą draugystės pageidauti aš nesitikiu. Na-gi, sėskis. Pasikalbėsiva.

Linkolnas (prisėsdamas ant kelmo): Šis tai pergriuvęs medis nukirsti buvo dar perjaunas. Ir nieko jam panašaus — bet gi panaudota kirvis arba piela ir medžio gyvenimui užduota galas; panašus likimas buvo kitiems ir beliko tik sienojai, kelmai, gi jų nukirstosios šakos ir nudraizytos žievės numesta tuščiam. Taip tai buvo ir senąjame Saleme. Tos dienos tikrai atmintinos.

Shakespeare: Tas pats būta ir Ardene. Tačiau, kur gi buvojai? Jau metelių yra trisdešimt ar daugiau, kai mačiau tave.

Linkolnas: Tai Pluto yra kaltas viskam. Jis argumentuoja visada. Aš sutikau jį, kai mudu persiskyrėva anuomet, na, ir pradėjo kamaninėti verguvės klausimą. Aš leidžiu jam kalbėti visada, bet jų kalbų pakelti aš negalėjau. Tas gi senasis Atenietis tikrai kvailas. Jam aš prirodinėjau ir pagrįsiau verguvės blėdingumą ir smerktinumą. O jis atsikratyti vis gi negali nuo pelningųjų interesų keliems parinktiesiems, kurie reikalauja verguvės ir nori ją palaikyti.

Shakespeare: Nekarščiokis, Abraome. Ir ginčytis su manim nepradėk ir nepraleisk kitųjų trisdešimtųjų metų. Aš gi, matai, niekada nebuvau su liaudim. Ir pats žinai tą gerai.

Linkolnas: Ne — tas gi buvo blogiausia tau. Aš mintiju, jog Elžbietos sostas perdaug užčiaupdavo tave, a? Ir pats sakyti visada negalėdavai to, ką norėjai.

Shakespeare: Man ding, rodosi, jog aš gyvenau geroje apystovose. Gi mano krūtinė, tikrumoje, kvėpavo laisviau nei paprastai. Ir aš reikšdavau visa tą, ką manydavau. Tai buvo dainių laikai.

Linkolnas: Tai pats nepaisei liaudies visai?

Shakespeare: Aš mylėjau ją tiek, jog troškiau ją atmainyti. Pats ir-gi mylėjai ją, aš ži-

nau tą gerai. Pats išliuosavai giminę. Bet gi laiko neturėjai pats padėti jai stoti geresne ir lairingesne. Tai tikroji meilė, ar gi ne?

Linkolnas: Aš žinau tą. Aš privalėjau jai pagelbėti. Jai pagelba buvo tikrai reikalinga. Bet gi, Vyliau, aš myliu tavo draugystę. Sutikti visada su tavim aš negalėčiau, tačiau suprasti vienas kitą rodcsi suprantava.

Shakespeare: Ir kodėl gi ne? Juk gi paeina va iš tos pačios veislės. Ir Avonu paliktum namiškis patsai.

Linkolnas: Aš manau, kad likčiau. Tieji tavo vaidmenys, Vyliau, buvo tikrai didingi. Pats žinai žmogų, užsiėmusį viešąja darbuote, kad ir būtų doriausias ir teisingiausias, kaip ir aš būti mėginau ir rįžausi, bet gi žmogus visada gauna šnairavimus ir apturi neapykantą, o teisybės nesurasi pasaulyj savo darbams. Delto gi aš ir mėgau tavo vaidmenis — juose nebuvo šnairavimų ir nesimatė neapykantos. Ir kiekvienas turėjo gražią progą.

Shakespeare: Mano uždavinys ir prievolė buvo tai atspėti ir suprasti.

Linkolnas: Aš gi žinau — tai buvo gražu, ar gi ne — mėgint suprasti liaudį vietoje mėgint dominuoti ją? Tai ko nesuprato ir niekada negalėjo realizuoti manęs daug žmonių, jog ir aš buvau daugiau nei pusiau dainius savo širdyje.

Shakespeare: Tai ką Anglija davė tau?

Linkolnas: Tai buvo ką aš norėjau daugiausia daryti — priartinti ir prigretinti daimiaus supratimą tautoje valdžios veikimui.

Shakespeare: Tai ką tu duodi Anglijai? Tai geroji užmokestis.

Linkolnas: Aš maniau, kad tu esi didingiausias Anglas.

Shakespeare: Mano nusistebėjimui taip yra sakoma ir kalbama.

Linkolnas: Didingiausias dainius. Juk tai žymėtina.

Shakespeare: Yra gi patirta, jog tu esi didingiausias Amerikonas.

Linkolnas: Bent taip aš girdžiu.

Shakespeare: Didingiausias politikas. Juk tai labiau žymėtina.

Linkolnas: Ir tavo descendantai mėgtų tą visa vadinti vien juoku, ar gi ne? Tai vien tik menkoji propozicija. Anglija — dainius — su nepaprastųjų kūrinių daviniais — gražioji užmokestis ir galop prašmatnūs pasitenkinimas. Ir gi dainius visada. Gi Amerika — politikas, ieškąs visada svajonių, svajonių kai ieško ir dainius. Turētuva suprasti kits kitą.

Shakespeare: Tai žiūrėsiva, kad tame niekas netrukdytų mudviejų.

Linkolnas: Beje, ar gražias pasekmes turėjai iš tujų savo vaidmenų?

Shakespeare: Aš pasistatydinau didingus rūmus, lygiai Stratfordo rūmams ir aš pasiėmiau—

Linkolnas: A, taip, giminių žymę. Niekada taip apie save aš nemintijau. Taip, Amerikoje — tačiau tai buvo visai natūralu, Vyliau, ir už tai tave dar labiau aš myliu. Gražieji rūmai — taip, tikrai — Beje ir aš kartą parašiau poemą. Pats gi negirdėjai jos — niekada? Labai gera ji nebuvo.

Shakespeare: Ne, niekada aš negirdėjau apie ją.

Linkolnas: Ar aš galėčiau tau atkartoti?

Shakespeare: Aš pasitikiu sakytiems tavo žodžiams, jog ji nebuvo labai gera. Bet gi aš tau aštrius žodžius. Tokiems dalykams turėjo talentą daugelis mano draugų.

Linkolnas: A? Taip, gerai, aš gi manau, kad tavo pusėje yra tiesa. (*Atsikeldamas*). Ar pats būsi čia rytoj?

Shakespeare: Jeigu ateisi patsai.

Linkolnas: Tatai labanakt.

Shakespeare: Iki laimingam pasimatymui. (*Linkolnas slenka šalyn. Tolumoje atsigrįžta*).

Linkolnas: Man ding, rodosi, kad vienas tavo draugų parašė vaidmenį apie mane.

Shakespeare: Tikrai? Tai jis bent turėjo akį ir pagavo temą.

Linkolnas: Ir pats apie tai nesakyk niekam, tačiau aš turiu kopiją siųstą čion iš anos pusės. Tai gana gerai — gi tikrumoje aš norėčiau tai matyti. Bet gi jis vaidina šėtoną su viena ar dviem geriausiojom mano prakalbam.

Shakespeare: Apie tai nesirūpink, Abraome. Tokieji daro tą patį su visais mano kūriniais.

(*Linkolnas apsistoja valandėlei ir mąsto tą viską; netrukus apleidžia Shakespeare'ą, palikdamas jį vieną, kaip pradžioje, ties sriovenančiu šaltinėliu — mąstyti ir dūmoti*).

J. Klimas.

What Literature Can Do For Us.

(Continued from Nr. 17(163)).

Literature enables us more fully and correctly to understand what is due to good taste in writing and speaking. There are many compositions and articles written of good and unobjectionable words on the stage of unity, clearness, plainness and yet, as a matter of fact, we find many of them have no smoothness or good taste. It is true because we notice frequently as we are going along in reading and studying literature, if we do this with an attention in others literary work and words, as well as they do in ours, when we write, that instead of graceful and smooth words we have crude and obsolete forms in writing, or effected where it ought to be natural. For if we do intend as we all like to, to write, and wish that our writing and its expression would have possessed good taste we must educate our own taste. Consequently by what means can we reach this point of good taste? We can acquire it surely by means of studying and reading good literature.

Good taste in writing, perhaps we say, comes in a successful quality of great degree from aptitude, but this is not yet wholly true. Each and every writer who writes and wishes

to obtain in his composition fitness and firmness and also to his natural taste, has to read good literature, not only for the purpose of knowing it, but for the purpose of feeling and comprehending fully the beauty, the fitness, the charm, the strength, of selected and approved words. Words, style and smoothness of literature to those who are just taking an interest in its artistic nature and character of description have as much an appreciation and interest as music has to the musicians. Language undoubtedly possesses its harmony and discords, as well as music, to those whose ears are opened and fixed with the great interest to hear them with its questions of correctness or errors in it.

Literature keeps for us an idea of vivid and more clear vision. Surely it is true. When we enter into the very depths of literature's heart with good understanding of its view, we find in it a picture, in the figurative language of human life and natural beauty which make us see and discover a real accuracy of something, as of a new word or nation, at a certain place and time past simply through the words with which the writer brings his thoughts in a new manner before us. This certainly increases greatly our

imagination and interest in natural beauty, because literature is the power of thinking and the statue of beauty. As a matter of fact, through the help of vision which literature creates in its composition understandably and interestingly for us, we are obtaining, as we go along through its pages in studying it and reading it, its suggestiveness, its appeal to our emotion and imagination, for our thoughts to express them with better meaning in the picturesque point of view comprehensible to our readers. As we know that any song or story that has ever been written could live to yield delight and suggestion in future time and age, consequently, literature itself is surely like a river's current in flowing manner which continuously clarifies and dignifies itself and its work, as to any in two extremities of its matter, for instance "The mud settles to bottom and the scum rises to the top."

Accordingly, literature which is most likely to appeal to the widest human interest and the simplest human emotion, must be clearly and forcibly written. This gives us a great experience to notice more clearly and feelingly these two qualities of human emotion and interest. The quality of human emotion, of love, hate, joy and sorrow, which we know but do not perceive thoroughly—the nature-character and feeling till we get into literature page — are an essential part of our human nature, because literature expresses chiefly and fully their nature's peculiarity with an elementary passion and emotion. The shining beauty of a book or a little song appeals to universal human interest, because the books and songs are based and written on human life's characteristics.

Finally, literature tells us also not even what our old ancestors did, as the history does, but what they really (viewed) truly thought and felt, and how they viewed life and death, love, fear and sorrow. To comprehend all these human attendencies we must not forget this, that we must read and study not merely history, which gives us an account of the records and deeds of humanity, but (the records) literature which describes more naturally with the artistic beauty of human character the record and dreams that made their deeds possible to be really understandable with the feeling of human emotion and interest to the present and future generation.

In the conclusion therefore, literature should not be neglected either by us nor by others, as it can do and does do for us a great help in our writing and speaking through its artistic and beautiful expression of writing, because it pre-

serves the ideals of people, country and humanity; ideals of love, of faith; ideals of duty; ideals of friendship; ideals of freedom; ideals of writing-beauty, which are and will be the best of human life. For it is worthy of preservation.

S. V. Žibas.

Publicity.

Publicity is the modern science of making known. A merchant utilizes to help him sell his goods. In a similar manner an organization may utilize publicity to make known to the world its ideals and work.

The Knights of Lithuania, an organization of idealistic characters, having a membership of nearly 5,000, distributed among 110 chapters, should be broadened. Each member of the How well known the Knights of Lithuania are, I am sure each member well understands. It is obvious that this organization's present publicity should be broadened. Each member of the Knights of Lithuania should boost and help place the organization before the eyes of the vast American public.

The means of attaining the purpose of publicity are numerous. We may explain our work endeavors from the platform, issue explanatory pamphlets, use our Lithuanian press and best of all the American press. It is the American people who know little about us. We are at fault for this due to neglect in effort to place ourselves before the American public. I must admit there are several places where the American public is acquainted with our organization. But this is small relative to the size of our members.

Let us take for example the Chicago district of our organization. The Chicago district, which comprises over 1,000 members, distributed thru' ten chapters, is well known to the Lithuanian public for its numerous activities. The activities are primarily musical presentations in form of concerts and operetta's by the choir section. Considerable activity is manifested in baseball. The Chicago District Baseball League is responsible for the present publicity of our organization in Chicago. The Chicago District has been more successful with the baseball league than with the choir. Under the able directions of Mr. A. Pocius the choir has done meritorious work, and there is no justification in attributing failure due to technique. The greatest

SOLISTĖ SOFIJA SAURIENĖ,

dramatinio soprano dainininkė. Priklauso prie L. V. 16 kp. Chicago, Ill. Š. m. gruodžio 21 dieną dalyvaus dain. J. Ramanausko koncerto programoj.

factor entering into the causes of failure is the lack of board publicity for the choir and its work we have tried only little to interest the American people in our musical or dramatical capabilities. It is a proven fact that the American public would appreciate our act as well as Lithuanian people would. Then why not let the public know, what we are doing, and this can only be attended by scientific advertising in the Chicago daily newspapers as well as in the Lithuanian press.

Up to and at the present time, the Chicago district makes known its activities thru' a correspondent to the Lithuanian press. We can go a step forward by creating a publicity bureau for the district. This can be materialized by appointing a group of capable men and women to act as publicity agents.

By a publicity bureau I mean the office of "Making Known", to the public, primarily American, by scientific advertising the activities of the Chicago district and its sections. The duty of this bureau would be to bring about publicity thru local American and Lithuanian newspapers prepared articles of interest and regular advertising. The work of this bureau is not simple, but in the hands of the right parties results will be obtained.

The task of publicity should not be limited to one district. The organization as a whole should have a department which would cooperate with the district and chapters in putting forth wide effective publicity. We need publicity throughout the entire organization. It is obvious that if our organization is to grow and flourish, we must have it in the American and Lithuanian press as well as everywhere. Mr. G. N. Edward suggests a very good thought.

Make this a part of our day.

"Boost your city, boost your friend,
Boost the lodge, that you attend.
Boost the people 'round you,
They can get along without you,
But success will quicker find them,
If they know you're behind them.
Cease to be a chronic knocker,
Cease to be a progress blocker,
If you'd make conditions better,
Boost right to the final letter".

Scientifically organized publicity is however an amazingly powerful force, and, like all powerful, if wrongly used extremely dangerous.

We will have faith that our bureau will adhere to the correct type of publicity. The result of good publicity electrifies thought. It fertilizes ground for a good comprehension of our efforts. It plows up hardened prejudices and sows seeds of truth. It sets principles in their right position and insinuates in all parties a generous spirit of cooperation. God and Country are our ideals. Let the world know the Knights of Lithuania are existing and doing their share for the advancement of progress of mankind.

NEATSIMENA.

Tamošius. Aš skaičiau savo laikraštį ir sako, kad nekuriuose Lietuvos miestuose žydai savivaldybių rinkimus laimėjo...

Jurgis: O kokiam numery skaitėi?

Tam. Ne numery, tik laikraštį.

Jurgis. Na, o koks tas tavo laikraštis?

Tam. Laikraštis... hm. na, kaip-gi jis čia... Ot, tikrai, 3 mėnesius skaičiau ir neatsimenu... M. K.

JUOZAS SAURIS,

Šv. Jurgio par. Chicago, Ill. vargoninkas, pianistas, baigęs "Yale School of Music". Priklauso prie L. Vyčių 16 kp. Nekurių laiką buvęs L. V. Chicagos apskrįčio vedėjas.

Iš Lietuvos.

—o—

Lietuvos invalidų rūbų dirbtuvės dovana dr. Basanavičiui. Lietuvos invalidai kreipėsi į dr. Basanavičių prašydami, kad jis sutiktų priimti siūdinamus jam drabužius nuo Lietuvos invalidų, kaip pagarbos ženklą ir auką nuo Lietuvos meistrų invalidų — Lietuvos Atgimimo Tėvui.

Kauno miesto tarybon rinkimai nesenai įvykę davė šį sąstatą.

Lietuvių katalikų 5, Darbo feder. 2, Ūkun. sąjungos 1, Blaivybės 2, Pažangos (vienybės) 1, Valstiečių liaudin. 3, Soc. demok. 8, Bolšev. 4, Namų savin. 4.

Kitataučių Lenkų 16, Vokiečių 3, Rusų 2, Žydų 21.

Tat išviso lietuvių yra 30, svetimtaučių gi 40. Iš viso 70 atstovų.

— Lenkų sargyba padeda šmugelinkams. Naktį į rugs. 17 d. netoli Giedraičių mūsų pasienio policijos sargybinis J. Borisas pasieny sulaikė kažkokius asmenis su

arkliais ir bevarant juos pas sargybos viršininką, jį užpuolė lenkų sargyba. Lenkai Borisą suėmę nusivarė į savo pusę. Yra gauta žinių, kad lenkai, tardydami Borisą, deginę jam padus.

— Privalomas pradžios mokslas visiems. Švietimo Ministerija yra nusistačiusi įvesti visuotiną, visiems privalomą pradžios mokslą. Tuo būdu teks mokyklų skaičius padidinti, taip, kad kiekvienos mokyklos rajonas būtų nemažesniai kaip 500 gyventojų skaičiui. Šis įstatymas kultūringame pasauly, k. t. Vakarų Europoj ir Amerikoj, jau senai įvestas.

— Vandens įvado ir kanalizacijos darbų pašventinimas. Pagaliau pradėti darbai vandens įvado ir kanalizacijos Kaune. Rugs. 26 d. Seimo gatvėj įvyko iškilmingas tų darbų pašventinimas. Pašventinimo apeigas atliko kan. Tumas. Iškilmėse dalyvavo daug aukštų mūsų vyriausybės valdininkų, Seimo nariai, naujieji ir senieji Miesto Tarybos nariai, Miesto Valdyba ir daug šiaip publikos.

Klaipėdos krašto lietuvių organizacijų sąjunga susitvėrė nesenai Klaipėdoje.

Naujų mokytojų seminarija. 2 d. spalį Kaune iškilmingai tapo atidaryta Simano Daukanto vardo mokytojų seminarija.

Klaipėdos krašto gyventojų surašinėjimas būsias pradėtas šiemet gruodžio 1 d. Paskutinis šio krašto gyventojų surašinėjimas buvo daromas 1910 m. gruodžio 1 d.

NAUJI RAŠTAI.

"Mūsų Žinynas", 1924 m. 19 Nr. Karo Mokslo ir Istorijos Žurnalas. Bendradarbiauja karo dalykų specialistai, mokslininkai, visuomenės veikėjai, rašytojai. "Mūsų Žinyne" vedama plati karo technikos ir karo literatūros apžvalga.

"Muzikos Menas", Nr. 5—6. Mėnesinis muzikos reikalams skiriamas laikraštis. Redaguoja laisvas menininkas Juozas Žilevičius, leidžia akcinė bendrovė "Rytas", Klaipėdoj.

"Muzikos Mene" plačiai rašoma apie meno judėjimą Lietuvoj ir užsieny, duoda recenzijų apie naujus meno kūrinius. Ypač gausi kronika iš meno ir menininkų gyvenimo Lietuvoj.

Lietuvos Filatelistas", Lietuvos Filatelistų Draugijos leidinys. Nr. 1, Kaunas, 1924 m.

"L. Filateliste" rašoma apie pašto ženklus, jų vertę gyvenime. Duoda plačių žinių apie jų leidimą Lietuvoj ir užsieny, apie sudarymą kolekcijų ir apie filatelistų judėjimą užsieny.

"Šv. Pranciškaus Varpelis", mėnesinis laikraštis, Trečiojo šv. Pranciškaus Ordono Lietuvoje organas. Nr. 9(16) 1924 m.

Šis numeris išleistas šv. Pranciškaus 700 metų (1224 IX. — 1924. IX) jubilėjaus atminčiai. Delto žymiai padidintas ir gausiai iliustracijom papuoštas.

"Statistikos Biuletinis". Leidžia Liet. Respublikos Finansų Ministerijos Centralinis Statistikos Biūras. Nr. 8, 1924 m., rugpiučio mėn. Kaunas.

"St. Biuletiny" skaimenimis rašoma apie Lietuvos gyvenimą: gyventojų judėjimą, ūkį, kooperaciją, valstybės biudžetą, prekybą, pramonę, importą, eksportą, kainas, valiutos judėjimą, susisiekimą ir tt. Trumpai, o aiškiai.

"Lithuania", official organ of the Lithuanian American Chamber of Commerce. October, 1924 m. Nr. 6. Leidžia "The Booster Publishing Comp." Chicago.

Šiam numery daugiausia vietos užleista apie Lietuvos ekonominį gyvenimą.

Kas Jaunimo Veikiama.

SO BOSTON, MASS. — Iš susirinkimo. Rugsėjo 16 d. L. Vyčių 17 kp. turejo mėnesinį susirinkimą. Narių atsilankė gausus būrys.

Galutinai aptarta šeimyninės vakarienės klausimas. Įvyks spalio mėnesį. Šeimyninku išrinkta veiklusis kuopos narys A. Bendoraitis. Jo pagalb. S. Danielus ir apie keliolika jaunų sumanių šeimyninkų. To vakaro programai sudaryti išrinkta gerb. kun. P. V. Strakauskas, A. Kneizienė ir A. Kiburiūtė. Toje vakarieneje tegalės dalyvauti vien tik kuopos nariai, pilnai užsimokėję.

Kuopos delegatas Adv. P. Daužvardis išdavė raportą iš buvusio L. Vyčių XII Seimo. Nariai apsidžiaugė išgirdę, jog ta mūsų brangi organizacija rimtai stiprėja. Tą patvirtina Seimo nutarimas palikti 1.00 narių mokesčių kuopos izde. Dar labiau džiaugiasi, kad sekantis Seimas nutarta laikyti Bostone. Kuopos bruzdelininkai jau pradėjo galvoti, planuoti apie tinkamą Seimo sutikimą.

Apskričio pirm. V. T. Savičkui pranešus, jog N. A. Apskričio suvažiavimas įvyks 19 d. spalio, tai išrinkta apie penkioliką delegatų.

Nutarta kuopai nusifotografuoti, bet tik tuomet, kaip kuopos narių skaičius sieks 100. Tokią skaitlinę pasiekti pasirįžta nevēliau Naujų Metų. Toje srity pasidarbuoti pasizadėjo gerb. kun. P. V. Strakauskas.

Ateity susirinkimus nutarta laikyti paskutinį nedėdienį kiekvieno mėnesio, 4 val. po pietų, ir griežtai laikytis punktualumo.

Susirinkime dalyvavo ir gerb. klierikas S. Kneizys.

Vėl Nauja Jauna Porelė. Rugsėjo 21 d. 3 val. po pietų gerb. kun. K. Urbonavičius surišo amžinu moterystės ryšiu Stasį Znotiną su Onyte Račkauskiute, L. Vyčių 17 kuopos aktyvius narius. Vestuvės įvyko pas jaunavedės tėvelius, ūkėj East Walpole, Mass. L. Vyčių kuopa, priimtu papročiu, įteikė jaunavedžiams dovanėlę. Abu jaunavedžiu čia ginę ir augę, bet visuomet dalyvavo lietuvių tarpe.

Sandariečių "Serenados". — Vietos laisvamanėliai — sandariečiai, susilaukę savo organui naujo (dar nesubrendusio) redaktoriaus, ir, matyt, jam vadovaujant, pradėjo Vytėms "serenadas" giedoti. Pradėjo jas girti, prie jų meilintis ir, kaip patys pasisakė, net į bažnyčią eiti, kad gavus progos iš arčiau į jas pasiziūrėti. Bet Vytės nuo jų kaip nuo cigonų pasipurtė. Davė suprast, kad jų pagyrai ir prisimeiliniai visai nepageidaujami. Iš to vargšai net apkvaito ir savo organe apie Vyčius klejoti pradėjo.

Nuostabu, kad jie nesidžiaugia su savo "laisvosiomis", kurios laisvą meilę išpažįsta, bet gerinasi prie dorų katalikių, net Seserų vienuolyno auklėtinių, k. t. Romanauskaitės ir k.

Tuomi patys aiškiai prirodo, kad laisvi sandariečiai laisvas laisvamanes laisvai apgaudinėja ir jų nemylti, o gerinasi padoriom katalikėm.

Pramogos. Orui atvėsus vietinė Vyčių kuopa vėl pradėjo rengti subatvakariais pasilinksminimo pramogas — lietuviškus šokius parapijos salėj. Čia vietoje jazų, fax tratų yra šokami vien padorūs lietuviški šokiai, k. t.: "Klumpakojis", "Suktinis", "Noriu Miego", ir k. Pramogas tvarko A. Bendoraitis. Jaunimo lankosi gausiai. Mat, merginoms įžanga veltui.

Įvairumėliai. Mūsų kuopos pirmininkas Petras Milius susilaukė gražios sveikos dukters. Kadangi jo žmona taipgi Vytė, tai ir jų dukrelę galima skaityti Vyte jaunamete.

Šipuliukas.

PITTSBURGH, PA. — Lietuvos artistų vaidinimas. Spalio 10 dieną atsilankė šioj apylinkėj nepaprastas veikėjų būrys. Tai neseniai atvykę iš Lietuvos Dramos Menininkai vadovaujant gerb. p. Juozui Vaičkui, kuris yra

užsitarnavęs "Dramos Tėvo" vardą. Kiekvienas, kuris matė šių artistų vaidinimą, yra pasirengęs vėl atlankyti jų darbą. Tikrai yra didelis žingsnis priartin mūsų dailės veikime. Neabejoju, jie sudarys naują įspūdį kas link meno tarpe Amerikos lietuvių.

Teko matyti įvairų programą, kuriame buvo parodyta, kas yra galima padaryti su gilesniu ir rūpestingu lavinimu. Veikalas, kaip "Pietro Karuso", reikalavo didelio pasistengimo atvaizdint veikalo mintį. P-nas Vaičkus vaidindamas "Pietro" rolę paliko mums daug ką naujo. Sugrįžta mintin amerikono p. Otis Skinner vaidinimas. Ši rolė yra lygi "Pietros" rolei. Įvairumas jausmų buvo išreikštas taip, kad neliko kur pridėti ar atimti. "Margaritos" rolę atliko p-lė Tendžiulytė tikru artistiškumu. "Margarita" būna tarp dviejų ugnių. Jos meilė del grafo ir didesnė ištikimybė tėvui reikalavo geriausių p-lės Tendžiulytės pasistengimų ir ji pasirodė lygi reikalavimui. Josios meilužis grafas buvo p-nas Kemėšis. Jo balsas per visą salę skambėjo kartais nūstelbdamas atskirus žodžius. Manau, salė tame kalta.

"Susimildamas" — vieno akto komedija, permainė įspūdį tame, kad šis veikalas juokino publiką. Vaidilos parodė gabumų. Šiame vaidinime pasirodė p-lė Juokaitė. Jos rolė nereikalavo didelio pasistengimo, bet įsigu prisieitų didelį darbą atlikti, p-lė Juokaitė gali jo imtis.

"Užgeso Žvakė" — vieno veiksmo komediją išpildė p-lė Tendžiulytė ir p-nas Kemėšis.

Dar karta tenka pažymėti, kad daugiau tokių pasirodymų ir viso milijono Amerikos lietuvių širdis trauks prie Lietuvos. Nes ten yra tikras meno laukas.

Diletantas.

HARTFORD, CONN. — L. V. 6 kp. atgija. 6-ji kuopa kadaise buvo gausi nariais ir darbšti. Bet pastarais laikais buvo sumažėjus. Dabar vėl pradeda augt ir bujot iš čia gimusių ir augusių jaunuolių. Kurį laiką čia buvo leista kliūbo nariams priklaustyt prie kuopos, kad tuo būdu susipažintų su Vyčių organizacijos idėjomis, bet dabar liko nutarta, kad kiekvienas, norintis būti Vyčių organizacijos nariu, tur priklaustyt prie kuopos ir prie Centro, prisilaikant visų instrukcijų ir įstatų.

Neužilgo Centras gaus apie porą tuzinų naujų narių (Bravo! Red.).

Pirmininku yra čia augęs, pasiekęs nemažai mokslo, rimtas vietos darbuotojas, Petras Jesmantas.

?

CHICAGO, ILL. — Apskričio choras. Susilaukęs vedėjo, muz. A. Pociaus, pradėjo darbuotis. Prieš Kalėdas Roselande ir Town of Lake žada statyt "Klaipėdos Jūle". Tuo tarpu eis priruošimas naujo programo, į kurį įeis rimtas, gražus Č. Sasnausko kūrinys — kanta "Broliai" ir tautinių dainų. Šis programos manoma pastatyt keletą kartų, nes mūsų visuomenė pasiilgus tautinio meno.

Apskričio choras sparčiai auga. Š. m. spalio 17 d. per choro repeticiją prisirašė 16 naujų narių. Daugiausia atėjo iš didžiausios kuopos, kuri tur pastrečio šimto narių, t. y. iš 13 kp. Dabar laukiama eilės iš antros didžiausios kuopos, t. y. 4-tos, kuri tur virš dviejų šimtų narių. Iki šiol daugiausia chorą nariais rėmė 16-ji kuopa. Gal būt, delto, kad jos pašonėj choras darbuojas.

Artimoj ateity tikimasi chorą išūgdyt iki 120 pastovių susidainavusių dainininkų ir Chicagos bei apylinkių lietuvių visuomenei patieks rimto dainos meno, ypač tautinio turinio, kurio per pastaruosius kelius metus mažai duota ir kurio žmonės taip išsiilgo.

Valio, Vyčių choras!

Dainininkas.

WATERBURY, CONN. Spalių 12-tą d., L. Vyčių 7-ta kuopa, naujo Vyčių namo pabaigimo paminėjimui, surengė vakarienę.

Virš šimto narių buvo susirinkę ir linksmai praleido vakarą.

Svečiai atsilankė sekanti: miesto majoras Francis Giulfoile, Lietuvos artistai iš "Dzimdzi Drimdzi": J. Dikinis, V. Dineika, A. Vanagaitis ir J. Olšauskas. P-lė M. Blažauskaitė iš New Britain, Conn., F. Juška iš Providence, R. I., F. Mezlauskas iš So. Boston, Mass., P-lės — A. Dvilekaitė ir A. Jurkūnytė iš Waterburio.

Kalbėjo ir geriausių linkėjimų reikšė majoras Giulfoile, gerb. kun. Valantiejus, garb. Aleksandras Aleksis, Juozas Šaliūnas, A. Vanagaitis ir J. Mazeika.

Vakaro vedėju buvo Jonas Janušaitis.

Už vakaro pasekmę reikia padėkoti darbščiai komisijai: O. Andriuškevičiūtei, O. Bendleriūtei, A. Vaitkui, J. Mazeikai, J. Kairiui ir Juozui Aleksandravičiui.

Daugiau tokių vakarėlių!

K.

GARY, IND. — Koncertas, vaidinimas. Sekmadienį, lapkričio 9, Soxson Svetainė, 15-ta Ave. ir Grand, bus koncertas ir vaidinimas "Vargšas Tadas".

Rengia L. Vyčių 82 kuopos choras vadovaujant vargon. Emil. C. Šlapeliui.

PROGRAMAS.

1. Vaidinimas: "Vargšas Tadas".
 2. Choras: "Užtrauksime naują giesmę", J. Naujalio.
 3. Solo: Sopr. p-ni S. Kaminskienė,
"Eisiu manei pasakyt", M. P.
 4. Choras: "Kam sėrei žirgelį", M. Petrausko.
 5. Duetas: T. B. K. Rimkus ir p. B. Pažėra,
"Man gaila", M. P.
 6. Solo: Sopr. Panelė V. Kalinauskiūtė,
"Bernužėli nesvaliok", M. P.
 7. 8 merginos: "Ant kalno rugiai", J. Naujalio.
 8. Solo: tenoras p. Kaminskas,
"Kur paliko ta jaunystė", J. G.
 9. Choras: "Lietuvos Dievai".
 10. Solo: Tenor p. J. Libauskas,
"Oi greičiau, greičiau", S. Šimkaus
 11. Vyrų kvartetas: "Mes broliai, sesutės", J. G.
 12. Duetas: S. A., "Pas darželį trys mergelės", J. Z.
 13. Choras: "Ko liūdi, sesele", S. Šimkaus.
 14. Choras: "Einu per dvarelį", S. Šimkaus.
 15. Choras "Vakarinė daina", S. Šimkaus.
 16. Choras: Lietuvos Himnas, Dr. V. Kudirkos
- Galima tikėtis, kad atsilankę į šią pramogą bus patenkinti, nes mūsų choristai smarkiai rengės, mokinosi, ką pasirijo statyt.

Pašalietis.

—x—

IVAIRENYBĖS.

KAS DEDAS OKUPOTUOSE KRAŠTUOSE.

Gerai visuomet informuojamas Rygos "Narodn. Mysl" deda tokių žinių apie paskutinius įvykius okupuotose lenkų srityse.

A. W. pranešimu iš Varšuvos, iš būrio, užpuolusio ties Lunincu traukinį, 10 žmonių pabėgę į Rusijos pusę, o 39 esą suimti. Prieš Luniną sovietų teritorijoje stovį rusų raitelių pulkas ir renkas žinias apie suimtųjų likimą. Tie patys šaltiniai paduoda apie pasirodžiusius Luninco apskrity rusų raitelių du pulkus, kurie laukia susijungimo su atamano Kalinenkos būriu.

Iš Lietuvių Brastos pranešama, jog Luninco-Baranovičių ir Luninco-Pinsko bei Pinsko-Baranovičių gelžkelio rajone pasirodė dideli sukilėlių būriai, ginkluoti kulkosvaidžiais. Apie 200 sukilėlių siaučia Voločino apskrity, ginkluoti visi karabinais ir rankinėmis granatomis.

Rugsėjo 29 d. apie 80 ginkluotų vyrų užpuolė lenkų pasienio sargybas ir Voločino starosta prieš juos pašaukęs keletą pėstininkų kuopų ir raitelių eskadroną.

Cvietkovo sukilėlių grupės vadovybė išleidusi lenkų rusų pasienio gyventojams atsišaukimą, kuriame nurodoma, kad jeigu kas iš 39 suimtųjų būsiąs sušaudytas, tai užtai būsia nušluoti nuo žemės visi lenkų dvarai Luninco, Baranovičių, Molodečnos ir Lydos apskričiuos. Del pavyzdžio naktį rugsėjo į 30 d. sudegintas ir apiplėštas Tuševičių dvaras Luninco apskrity. Dvaro savininkas ir du jo vedėjai esą pakarti. Vienas ūkininkų, Povilas Glinskis, už pasipriešinimą sušaudytas.

Per 20 kilometrų nuo Luninco vėl susekti 100 partizanų, lenkų policininkų mundurais. Atbėgusių iš ten žiniomis, spalių mėn. pradžioj ruošiamasi užpulti Nikolajavo miestelį. Į ten lenkai sutraukė daug kariuomenės ir policijos.

Žmogus pasninkauja 500 dienų. Žmogus, vardu Succi, yra padaręs kontraktą su Paryžiaus universiteto medicinos fakultetu, einant kurio jis pasizada pasninkauti ne mažiau, kaip 50 kartų ir minimum bent 10 dienų kaskart, visiškai nieko nevalgydamas ir negerdamas. Jis jau yra pasninkavęs 46 kartus ir rugsėjo 6 dieną pradėjo savo 47 pasniką.

Pasaulinis pasniko rekordas buvo iki šiol įvykdytas vieno italo Merlati, kuris pasnikavo 42 dienas.

Succi yra pasirijęs tą rekordą pamušti. Jis miega kas nakt stikliniam karste; sveria jis tik 51 kilogr., jis pasiruošia prie savo pasnikų, valgydamas labai mažai. Jis kasdien valgo mažyn ir mažyn ir kai ateina pasniko diena, paima stiprią ricinos dozą. Jis turi 46 metus, ilgus, plonas ir išblykęs. Išpasnikavus jam porą savaičių, jo kūnas atšala ir būna drėgnas, lyg nabašnyko. Bepasnikaudamas jis nedėvi drabužių, tiktai plačią juostą.

Kai jis numirs, Paryžiaus universitetas nupirks jė kūną, kad ištyrus jo ištvermingumo paslaptį.

Simbolinė bičių šeima. Ryšy su valstybės prezidento Čakstės 61 gimimo diena, Latvijos laikraščiai tarp kitko pažymi faktą: kaime, savo sodyje, prezidentas įrengęs bičių drevę. Tris bičių avilius prezidentas savarankiai nudažęs Lietuvos, Latvijos ir Estonijos spalvomis. Ir iš tų avilių kasdieną bitės taikiai, be peštynių, skrenda į dienos darbą, kaip viena šeima.

L. VYČIŲ ORGANIZACIJOS NAUJI NARIAI, ĮREGISTRUOTI PO 12-jo SEIMO.

13 kp. Chicago, Ill. 1(35) M. Petravičius, 2(36) R. Ramanauskaitė, 3(37) Ant. Rimša, 4(38) Juozas Sudeikis.

16 kp. Chicago, Ill. 9(39) Onytė Paulauskaitė, 10(40) Adelė Staniuliūtė.

18 kp. Cambridge, Mass. 1(41) M. Jankauskaitė

36 kp. Chicago, Ill. 1(42) Antanas Vermontas.

80 kp. St. Louis, Mo. 1(43) Ant. Bartnykas, 2(44) M. Cinaitis, 3(45) V. Kazlauskas, 4(46) Izabela Katauskaitė, 5(47) P. Kantautas, 6(48) Ant. Kantautas, 7(49) H. Ladišūtė, 8(50) M. Raskavickiūtė, 9(51) Ant. Rėnkis 10(52) N. Rozaitas, 11(53) Dom. Šerkis.

100 kp. Amsterdam, N. Y. 9(54) Kun. M. F. Daurmantas, 10(55) Ona Stašaičiūtė.

111 kp. Youngstown, Ohio. 1(56) Juozas Andrijauskas, 2(57) El. Zelenkiūtė.

Nauja kp. Linden, N. J. (Centras kp. numerį dar nepriskyrė). 1(58) Ona Karpiūtė, 2(59) Teof. Krutulis, 3(60) Simonas Krutulis, 4(61) Juozas Krutulis, 5(62) Jonas Kurauskas, 6(63) Adelė Lauraičiūtė, 7(64) Povilas Mikšis, 8(65) Petronėlė Rinkus, 9(66) Jugasė Rupšukė, 10(67) L. Zalinkauskas, 11(68) Br. Zymglaičiūtė.

(Bus daugiau).